

TOMMA STEINBRUDD

PLANBESKRIVELSE

Forslagsstiller: Gabbro Nor

Kommune: Nesna

Rådgiver: Trønderplan

Dato: 28.04.2023

Rapportnavn:	Planbeskrivelse, reguleringsplan «Tomma steinbrudd»
Prosjektnummer:	202046
PlanID:	1828 2020 001
Forslagsstiller:	Gabbro Nor
Forslagsstillers kontaktperson:	Jan Arne Skår, Stian Fuglstad, Espen Storholm
Rådgiver:	Trønderplan
Rådgivers oppdragsleder:	Jan Ola Ertsås
Rådgivers saksbehandler:	Erlend Gystad
Kommunens kontaktperson:	Dag Ivar Lillevik

Innhold

1. INNLEDNING	4
1.1 FORMÅL MED PLANARBEIDET	4
1.2 PLANPROGRAM OG KONSEKVENsutREDNING	4
2. BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET	5
2.1 OMRÅDETS BELIGGENHET	5
2.2 PLANOMRÅDE OG EIENDOMSFORHOLD	6
2.3 RAMMER OG PREMISSE FOR PLANARBEIDET	7
2.3.1 Nasjonale føringer.....	7
2.3.2 Regionale føringer.....	7
2.3.3 Lokale føringer.....	7
2.4 LANDSKAP	8
2.5 VEGTRAFIKK	10
2.6 SKIPSTRAFIKK	11
2.7 NATURMANGFOLD	12
2.7.1 Naturtyper.....	12
2.7.2 Truet og nær truet arter	13
2.7.3 Svartelistede arter.....	13
2.8 LANDBRUK	13
2.9 REINDRIFT	14
2.10 HAVBRUK OG FISKE	15
2.11 VANNMILJØ	16
2.12 FRILUFTSLIV	17
2.13 KULTURMINNER	17
2.14 GRUNNFORHOLD.....	18
2.14.1 Løsmasser	18
2.14.2 Kvikkleire.....	18
2.14.3 Radon.....	18
2.14.4 Geologi.....	18
3. BESKRIVELSE AV PLANLAGT TILTAK MED KONSEKVENsutREDNING	19
3.1 PLANOMRÅDET	19
3.2 STEINBRUDD.....	20
3.2.1 Omfang.....	20
3.2.2 Forekomst.....	21
3.2.3 Salgsprodukter.....	21
3.2.4 Uttransport av salgsprodukter.....	21
3.2.5 Avsetning på salgsprodukter	21
3.2.6 Gjeldende driftsplan	21
3.2.7 Ny driftsplan	21
3.2.8 Etterbruk.....	22
3.3 UTSKIPINGSKAI	22
3.4 NY MOLO VED FERGELEIET	23

3.5	TRAFIKK PÅ SJØ	24
3.6	VEGTRAFIKK	24
3.7	LANDSKAP	25
3.8	FRILUFTSLIV	27
3.9	KULTURMINNER	27
3.10	VANNMILJØ	27
3.10.1	Mulig påvirkning av vannmiljø	27
3.10.2	Avbøtende tiltak	28
3.10.3	Miljøsmål i vannforskriften	28
3.10.4	Mulig påvirkning av vannforsyning	28
3.11	NATURMANGFOLD	28
3.11.1	Vurderinger i forhold til utredningskrav i naturmangfoldloven	29
3.11.2	Avbøtende tiltak	29
3.12	STRANDSONE	30
3.13	HAVBRUK OG FISKE	30
3.14	LANDBRUK	30
3.15	REINDRIFT (KONSEKVENsutredning)	31
3.16	KLIMATRUSLER OG KLIMATILPASNING	31
3.17	VERDISKAPNING OG NÆRINGSutvikling	32
3.18	ROS-ANALYSE	33
4.	PLANPROSESSEN	34
4.1	VARSLING OG MEDVIRKNING	34
4.2	BEFARING MED REINDRIFTA	34
4.3	DIALOG MED FERGESAMBAND	34
4.4	INNKOMNE MERKNADER ETTER VARSEL OM OPPSTART AV PLANEN	34
4.4.1	Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, 15.03.2021	34
4.4.2	Statens vegvesen, 16.03.2021	34
4.4.3	Linea, 22.03.2021	34
4.4.4	NVE, 22.04.2021	35
4.4.5	Mattilsynet, 21.04.2021	36
4.4.6	Direktoratet for mineralforvaltning, 23.04.2021	37
4.4.7	Nordland Fylkes Fiskarlag, 23.04.2021	37
4.4.8	Nordland fylkeskommune, 22.04.2021	38
4.4.9	Statsforvalteren i Nordland, 28.04.2021	41
4.4.10	Per Roald Olsen og Hege Merete Bendiksen (grunneier 5/53), 25.03.2021	45
4.4.11	Sametinget, 26.03.2021	45
5.	REFERANSER	47
6.	VEDLEGG	47

1. INNLEDNING

1.1 Formål med planarbeidet

Tomma steinbrudd på Tomma i Nesna kommune har vært i drift siden slutten av 1990-tallet og har et årlig uttak på ca. 100 – 300.000 m³. Forslagsstiller og driftsselskap Gabbro Nor AS ønsker å legge til rette for utvidelse av eksisterende steinbrudd. Utvidelse er planlagt gjennom økt areal og nytt uttaksnivå ca. 40 meter under dagens uttaksnivå (dvs. uttak under havnivå). Anlegget har ei utskipingskai, og salgsprodukter transporteres ut fra anlegget via sjøveien.

1.2 Planprogram og konsekvensutredning

Planen er vurdert opp mot Konsekvensutredningsforskriften for planer etter plan- og bygningsloven. Planarbeidet kommer inn under Vedlegg I, pkt. 19 «*Uttak av malmer, mineraler, stein, grus, sand, leire eller andre masser dersom minst 200 dekar samlet overflate blir berørt eller samlet uttak omfatter mer enn 2 millioner m³ masse, eller uttak av torv på et område større enn 200 dekar.*». Iht. forskriftens § 6 er det krav om planprogram og konsekvensutredning.

Planarbeidet ble innledet med utarbeidelse av planprogram for å avklare rammebetingelsene for planforslaget i henhold til forskrift om konsekvensutredning.

Formålet med planprogrammet er at hensynet til miljø, naturressurser og samfunn skal bli tatt i betraktning under forberedelsen av planen og tiltak. Planprogrammet skal vise hvordan planprosessen skal gjennomføres, slik at man oppnår medvirkning og forutsigbarhet tidlig i planprosessen. Konsekvensene måles i forhold til «0-alternativet» som er dagens situasjon.

Planprogram for reguleringsplanen ble vedtatt 24.11.2021.

2. BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET

2.1 Områdets beliggenhet

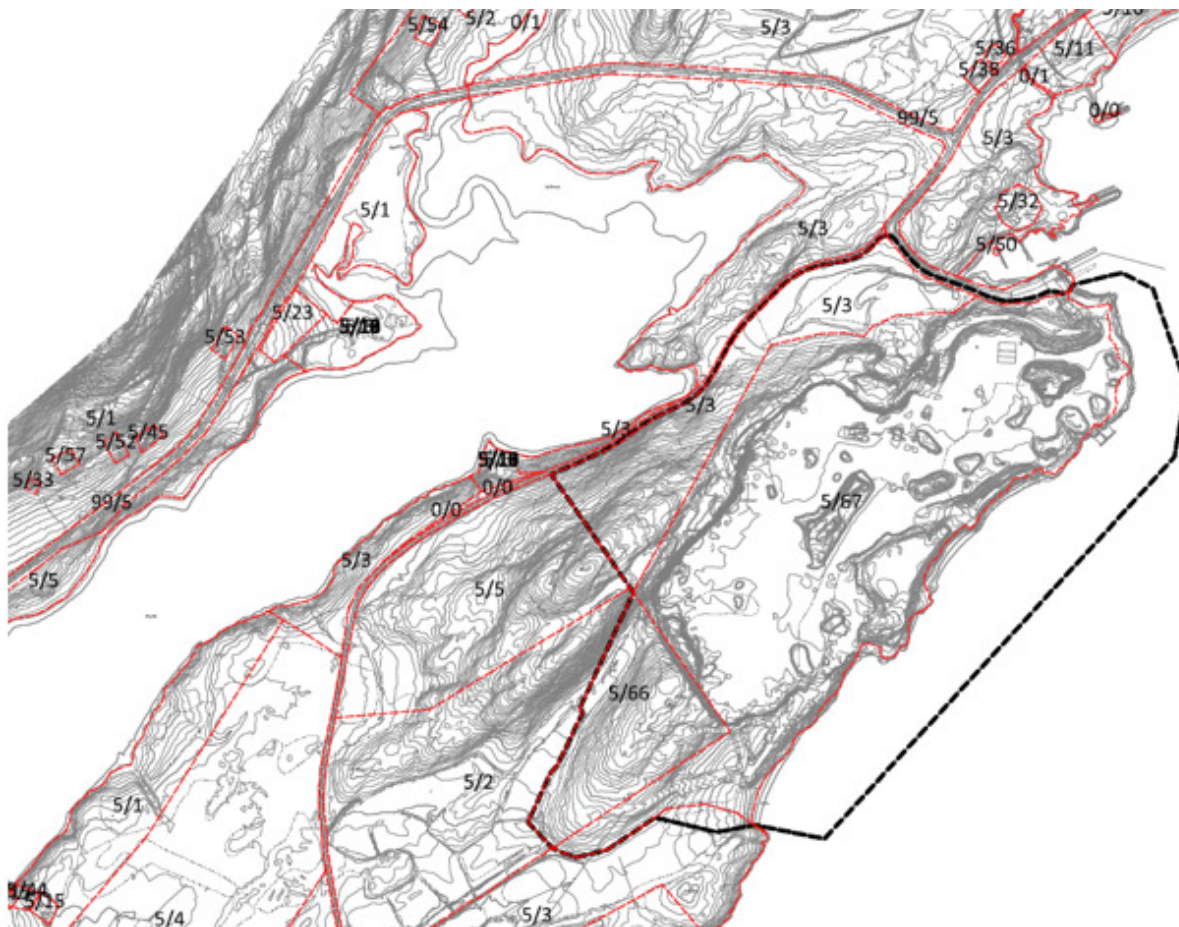
Tomma steinbrudd har beliggenhet på Alsøya like sør for ferjeleiet ved Tomma i Nesna kommune.

Figur 1. Oversiktskart. Beliggenhet for Tomma steinbrudd er markert med rød sirkel.

2.2 Planområde og eiendomsforhold

Varslet planområde er vist nedenfor.

Figur 2. Varslet planområde med eiendomsgrenser (utstrekning er i ettertid redusert noe, se kapittel 4).

Masseuttaket omfatter følgende eiendommer:

Gnr/bnr	Grunneier
0/0	Nesna kommune
5/3	Kim-Petter Nilsen
5/66	Gabbro Nor AS
5/67	Gabbro Nor AS
99/5	Nordland fylkeskommune

Naboeiendommer:

Gnr/bnr	Grunneier
0/0	Nesna kommune
5/2	Ole Jann Sjøeng
5/3	Kim-Petter Nilsen
5/5	Gry Wollan og Jørn Sanstedt
5/32	Tomma aluminium AS
5/33	Bjørn M og Asbjørg A Kristiansen
5/36	Rannveig Berthinsen
5/37	Stein H Solli og Mona E Torkilseng
5/38	Pero Hunjet

Gnr/bnr	Grunneier
5/42	Khaled Altarda
5/45	Per Arne Strøm
5/52	Eva Magdalena Gylseth (død)
5/53	Hege M Bendiksen og Per R Olsen
5/54	Vebjørn R Hansen og Helena Stien
5/55	Maibritt Adolfsen
5/56	Lillian Swan Forsbakk
5/57	Anne Lise og Tom Høgås
99/5	Nordland fylkeskommune

2.3 Rammer og premisser for planarbeidet

2.3.1 Nasjonale føringer

Kommunens planlegging må forholde seg til de lover, forskrifter, bestemmelser og retningslinjer som gjelder for kommunal planlegging og virksomhet. Disse forutsettes ivaretatt under planprosessen uten at det foretas en uttømmende oppstilling her. Av de mest sentrale kan følgende nevnes:

- Nasjonale forventninger
- Rikspolitisk retningslinjer for samordnet areal og transportplanlegging
- Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning
- Naturmangfoldloven
- Kulturminneloven
- Folkehelseloven
- Den europeiske landskapskonvensjonen

2.3.2 Regionale føringer

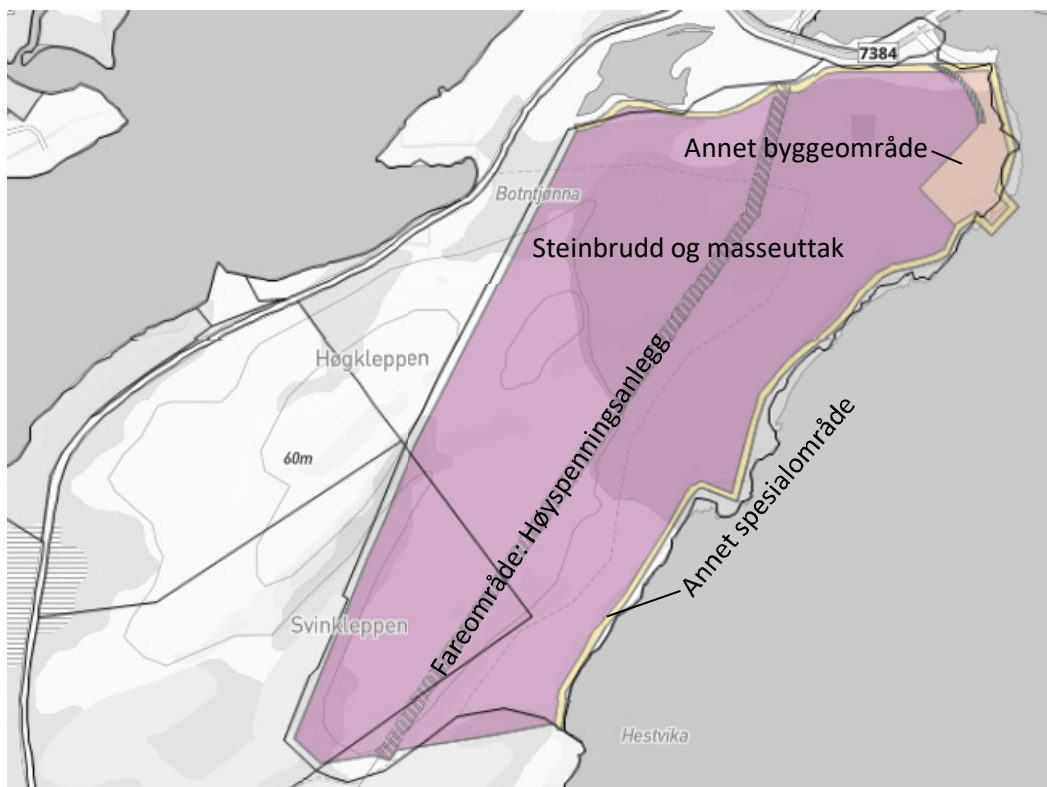
- Fylkesplan 2013 – 2025. Arealpolitikk, kapittel 7 og 8 (Nordland fylkeskommune)
- Mineralstrategi for Nord-Norge

2.3.3 Lokale føringer

- Kommuneplanens arealdel 2003 – 2012, vedtatt 23.10.2003.
- Reguleringsplan «Gabroforekomst, Tomma», planID 19950001, vedtatt 06.10.1995
- Kystsoneplan Helgeland

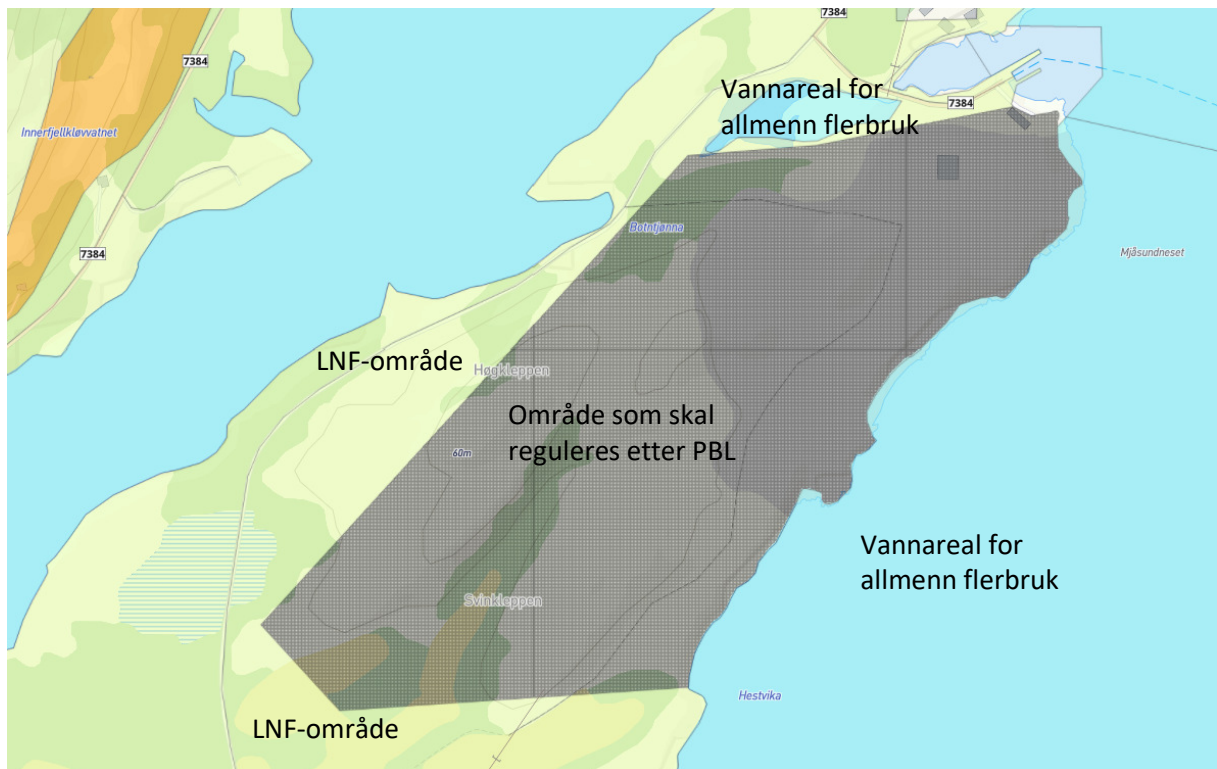
Gjeldende arealplan

Gjeldende arealplan for størsteparten av planområdet er reguleringsplan «Gabroforekomst, Tomma». Arealformål er vist i Figur 3.

Figur 3. Reguleringsplan «Gabroforekomst, Tomma», planID 19950001, vedtatt 06.10.1995.

For arealer utenfor gjeldende plan er kommuneplanens arealdel gjeldende.

Figur 4. Kommuneplanens arealdel, ikrafttredelsesdato 23.10.2013

2.4 Landskap

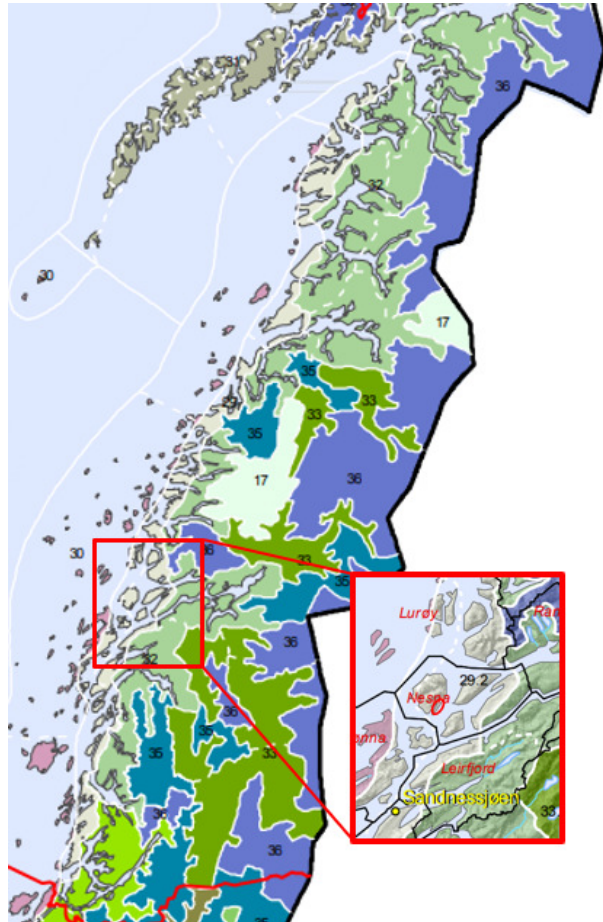
Planområdet ligger i landskapsregion 29 «Kystbygdene i Helgeland og Salten» og underregion 29.2. Det vises til utdrag fra «Nasjonalt referansesystem for landskap. Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner», NIJOS, 2006:

Landskapets hovedform:

«Regionen ligger i søndre- og midtre deler av Nordland, ofte som et fastlandsnært belte mellom større fjorder (region 32) og den ytterste skjærgård (region 30). Sør i regionen dominerer skjærgårdens oppstykkede strandflate med tusener av øyer, holmer, skjær og små sund. Flere øyvær har her stor likhet med region 30 Nordlandsverran (bl.a. øyene rundt Vega). I midtre og nordre deler av regionen er strandflata oftere en lav brem rundt høye øy fjell, eller som en lav og smal stripe langs fastlandskystens ytterside. Her går strandflata ofte skarpt over i en bratt og markert fjellskråning. Dette er særlig vanlig i Nord-Helgeland og i Salten. Disse kystfjella har både paleiske- og glisiale former, dvs. fra godt avrunda til mer taggete profiler.»

Landskapets småformer:

«Sammen med region 30 Nordlandsverran, utgjør deler av regionen et unikt stykke norsk skjærgård, med et enormt mylder av småøyer og holmer. Bare rundt øya Vega fins en sammenhengende øygruppe (arkipel) med vel 6000 øyer, holmer, skjær og båer (= landets største øygruppe). Der strandflata dannes av den ytre skjærgård ses en særdeles taggete «kystlinje» med utallige odder, nes, buker, vik og langstrakte sund og kiler. Inn mot fastlandet er strandlinja gjerne mer rettlinjert, og følger her fjellfoten av store øyer og halvøyer. Den lave strandbremsen rundt høye kystfjell, har et ujevnt, småknudret terreng med mange senkninger, lave knauser og fjellknatter. Til landskapets «småformer» nevnes og regionens landemerker. I det vekselvis lave strandflate-/høye kystfjellandskapet, fins flere nasjonalt kjente sagnfjell; bl.a. Torghatten, De syv søstre, Hestmannen, Røddøyløva og Dønnamannen. Som kontrast til den flate strandflata er dette ofte enkeltstående kyst- og øy fjell, som ruver fra 400 til over 900 meter opp fra havet.»

Planområdet ligger på Alsøy som er en halvøy på Tomma. Størstedelen av planområdet omfatter dagens steinbrudd som ligger langs sjøen, med nedre uttaksgrense 1 meter over høyeste høyvann (dvs. ca. kote +2,5). Planområdet omfatter Svinkeppen (kote +38,5) og deler av Høgkleppen (kote +60), som er høyeste punktet på Alsøya. Alsøyvågen nordvest for Alsøy skiller halvøya fra Tomma. Nordvest for Alsøyvågen stiger terrenget bratt opp til Breitinden (kote +818).

Søndre del av Alsøy består av spredt bebyggelse og jordbrukslandskap innenfor strandlinjen.

Figur 5. 3D-visning av landskapet rundt planområdet.

Figur 6. 3D-visning av Tomma

Figur 7. Eksisterende brudd sett fra Høgkleppen, mot nordøst

2.5 Vegtrafikk

Fv. 7384 ender opp ved fergeleiet like nord for steinbruddet. Trafikkmengde (ÅDT) er iht. Statens vegvesens innsynsløsning «vegkart» angitt til 160 passinger og med 6 % tung trafikk.

Avkjørsel inn til steinbruddet er ved fergeleiet.

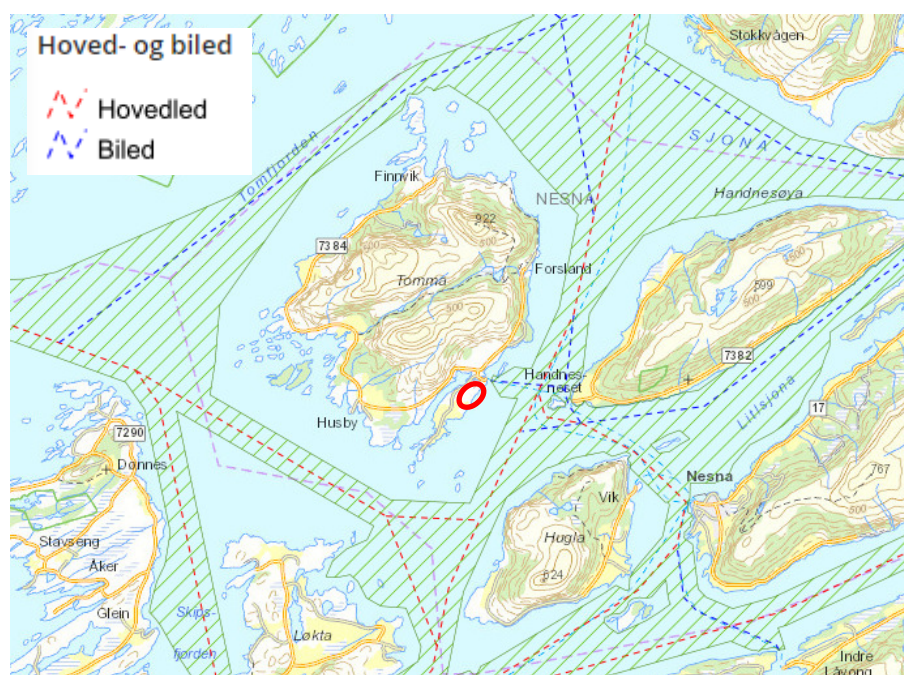

Figur 8. Avkjørsel (til høyre) inn til steinbruddet fra fergeleiet.

Vest for steinbruddet går det en kommuneveg fram til bebyggelse på Alsøya sørvest for steinbruddet. Vegen har svært lite trafikk.

2.6 Skipstrafikk

Steinbruddet ved fergeleiet ligger like inntil hovedled «Alsforden – Rødøyfjorden». Biled «Ferge Nesna – Tomma» går inn til fergeleiet.

Figur 9. Hovedled og biled ved Tomma (kystverket)

Steinbruddet har egen utskipingskai hvor masse losses til skip ved hjelp av transportband.

Figur 10. Utskipingskai ved steinbruddet

2.7 Naturmangfold

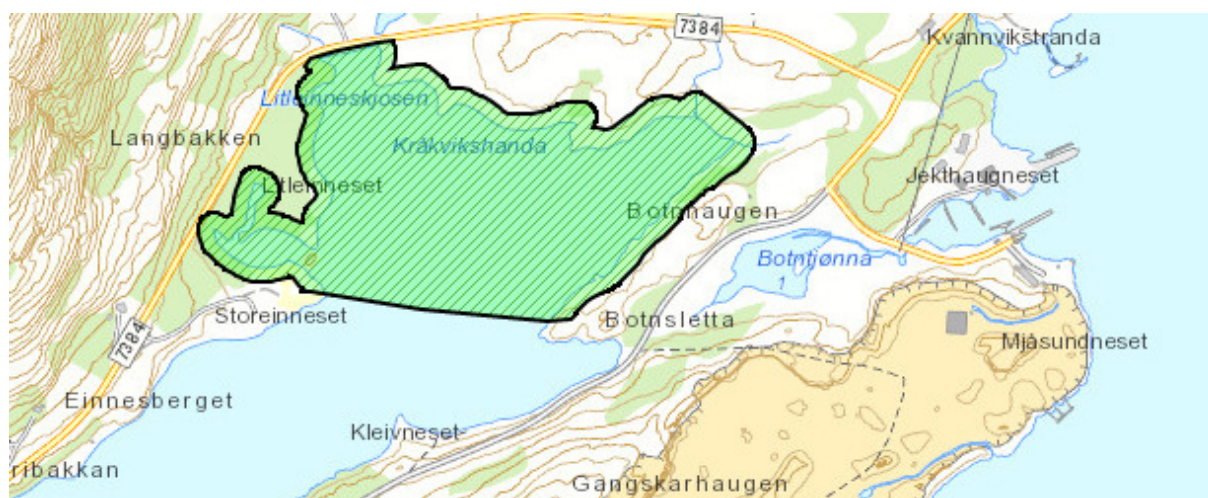
2.7.1 Naturtyper

Det er sjekket i naturbase.no om tiltaket berører registrerte verneområder, utvalgte eller viktige naturtyper. Ifølge kartinnsynsverktøyet fra miljødirektoratet er det ingen viktige naturtyper innenfor planområdet.

Innerst i Alsøyvågen nordvest for bruddet er det registrert lokalt viktig naturtype etter DN-håndbok 13, med id BN00020220 og navn «Alsøyvågen-innerste del». Denne er registrert som «strandeng og strandsump» med følgende beskrivelse:

«Lokaliteten får verdi C (lokalt viktig) fordi den utgjør bare en liten, men intakt del av et større strandengkompleks og har enkelte kravfulle arter.»

Lokaliteten ligger innerst i Alsøyvågen, på sørsida av vegen ned mot ferjeleiet i Mjåsundet. Avgrensningen et lite stykke på sørsida av fylkesveg 384, og tidligere avgrensning beholdes. Området ligger i mellomboreal vegetasjonssone og klart oseanisk vegetasjonsseksjon (O2). Berggrunnen er rik, i hovedsak med skifrige og næringsrike bergarter, men marine løsmasser dekker disse.»

Figur 11. Lokalt viktig naturtype (Miljødirektoratet)

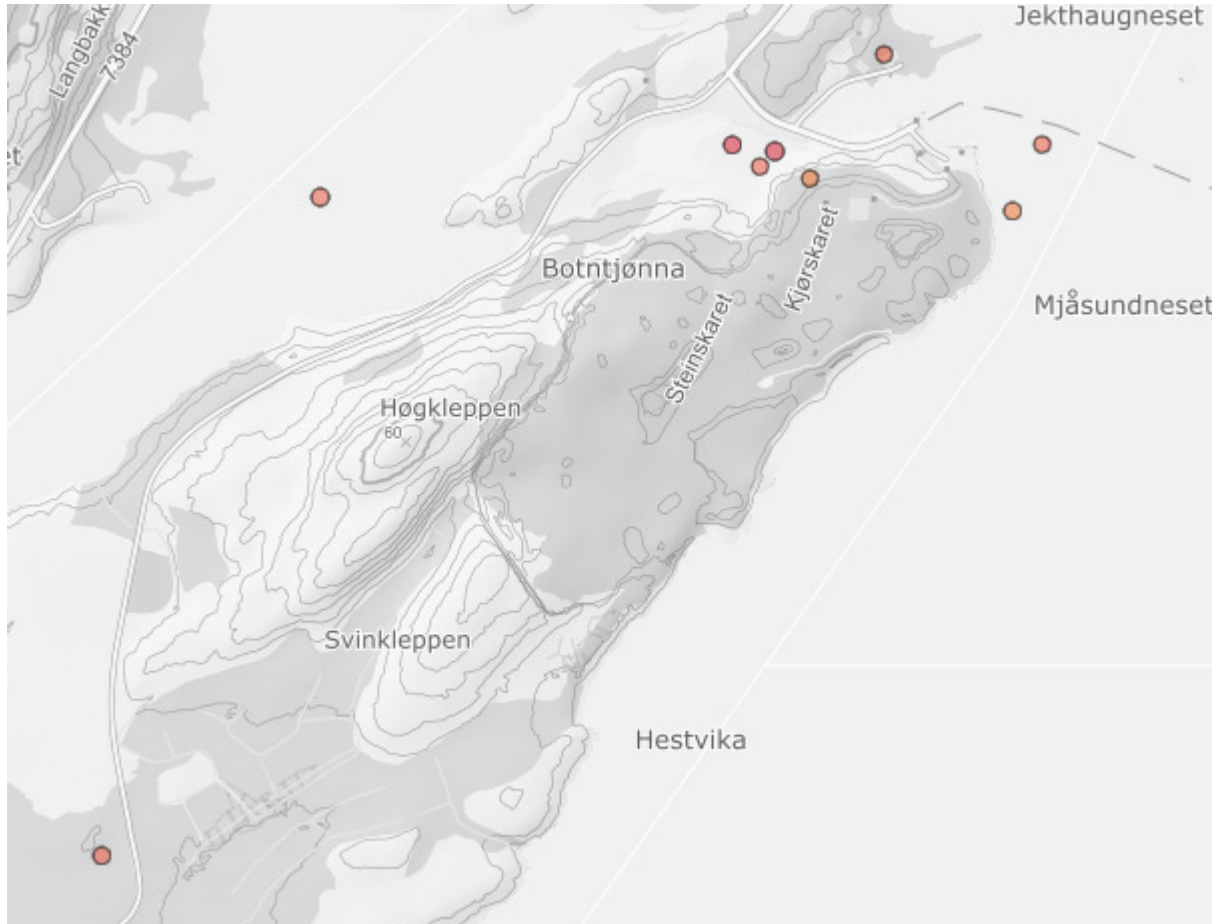
2.7.2 Truet og nær truet arter

Det er utført søk på artskart fra artsdatabanken. Innenfor eller i nærheten av planområdet er det registrert følgende arter som er klassifisert som truet eller nær truet:

Sterkt truet (EN): Polarsnipe, vipe

Sårbar (VU): Storspove, oter, teist

Nær truet (NT): Fiskemåke, stær

Figur 12. Truet eller nær truet arter (artskart)

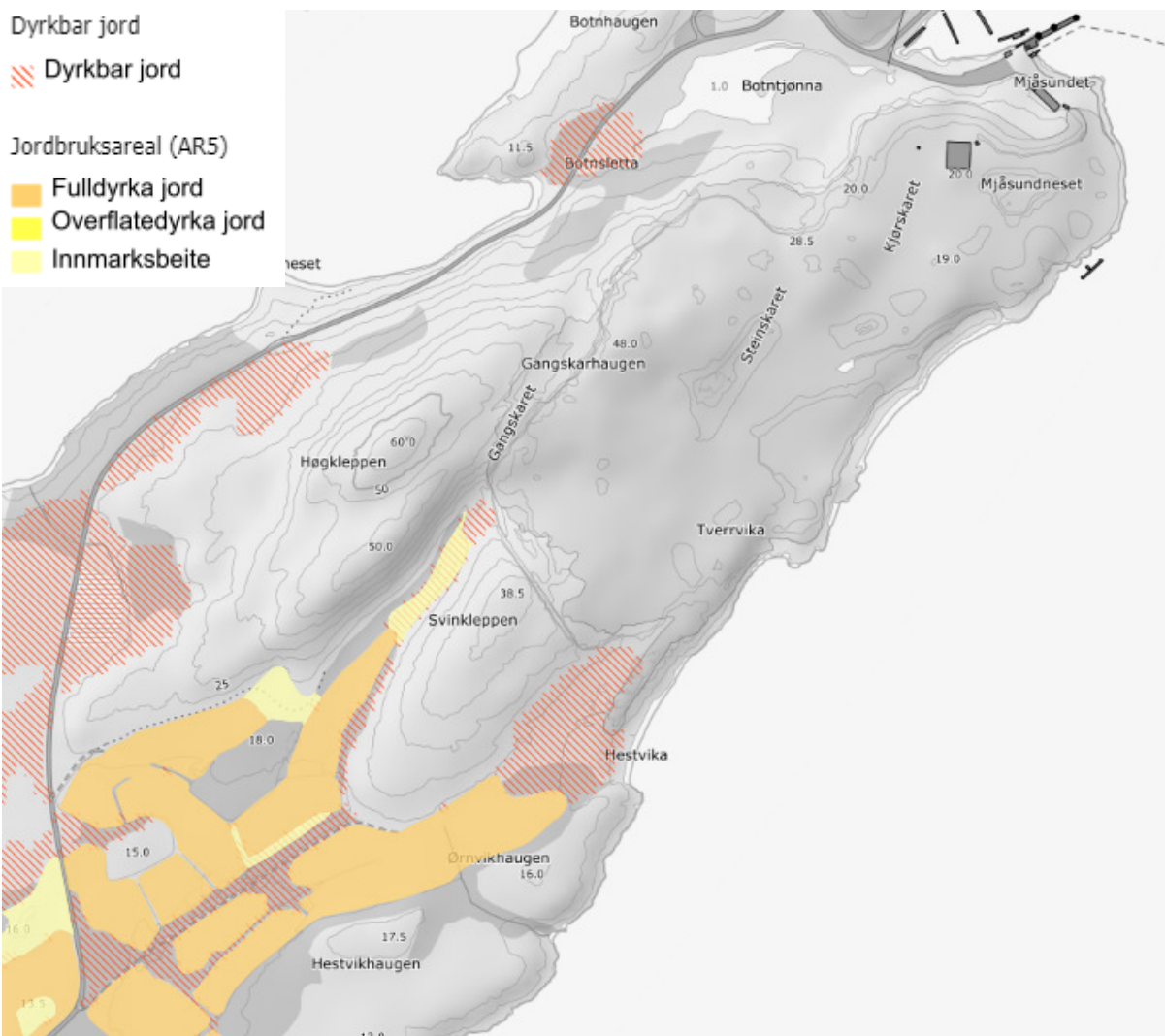
2.7.3 Svartelistede arter

Det er ikke registrert svartelistede arter i eller i nærheten av planområdet.

2.8 Landbruk

Ifølge kartinnsynsverktøyet Kilden fra NIBIO består planområdet (areal angitt i oppstartsvarselet) av 0,7 daa fulldyrka jord og 3,8 daa innmarksbeite. I tillegg er det noe arealer for teoretisk dyrkbar jord. Anvist areal for dyrkbar jord er ifølge NIBIO/Kilden areal som ikke er fulldyrka, men som ut i fra agronomisk perspektiv kan dyrkes opp til fulldyrka jord, og som holder krav til klima og jordkvalitet for plantedyrking.

Disse arealene ligger også inne i gjeldende reguleringsplan.

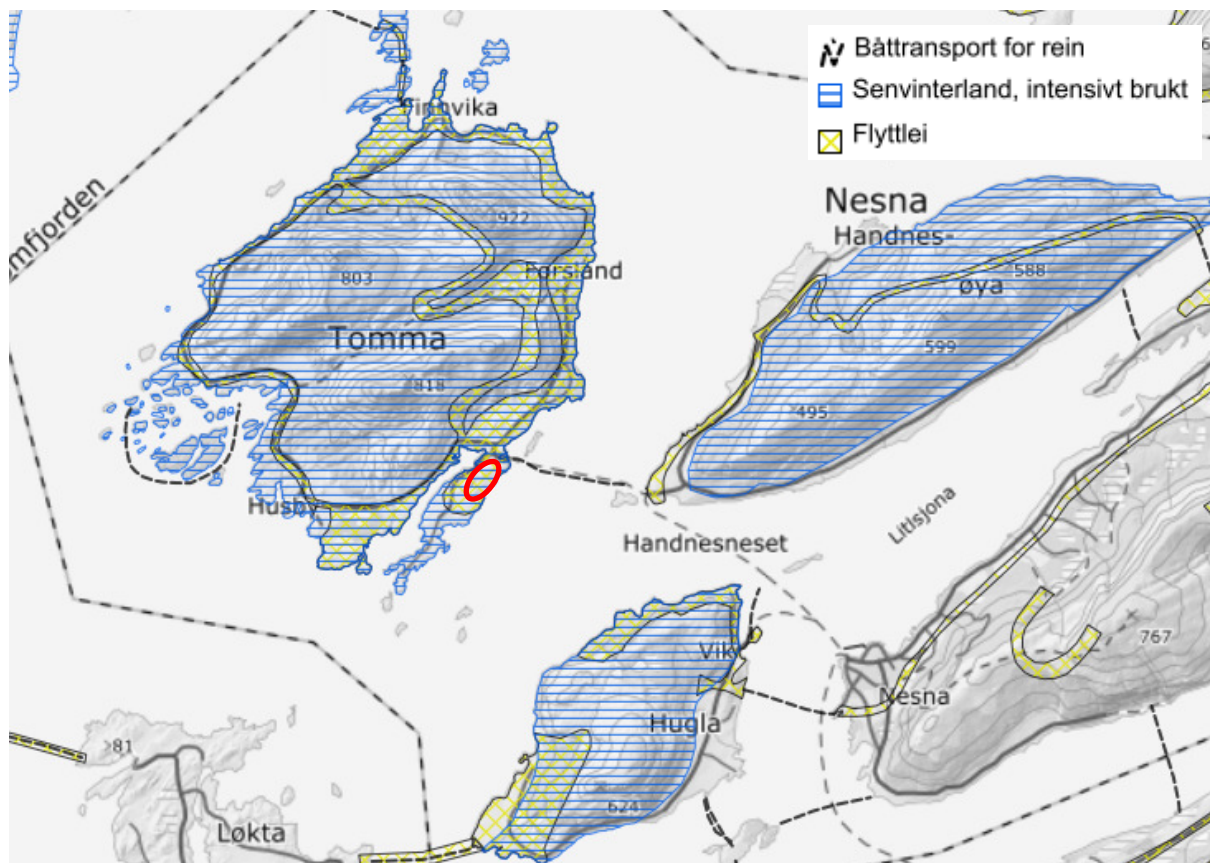
Figur 13. Dyrka mark, innmarksbeite og dyrkbar jord AR5 (Kilden/NIBIO).

Det er ca. 8 daa produktiv skog innenfor planområdet (barskog og lauvskog).

2.9 Reindrift

Iht. tilgjengelig kartapplikasjon for reindrift (Kilden, NIBIO) ligger planområdet innenfor Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Tomma er registrert som vinterbeite, servinterland. Rein fraktes med båt over til Tomma via fergeleiet.

Ifølge distriktsplan for reinbeitedistriktet har distriktet et innfløkt system for flytting av rein mellom øyer, holmer og vær. Man bruker et område intensivt over en kortere eller lengre periode, for så å la det ligge brakk en kortere eller lengre periode. Ved å opprettholde denne rotasjonsbruken sikrer distriktet at det alltid er tilgjengelige beiteområder som er brukbare for vinterbeiting hvert år. Ut fra dette vil man rotere mellom de forskjellige områdene, slik at det vil gå i sykluser mellom hver gang man har rein i samme beiteområde. Dette er i tråd med gammel praksis og har vært brukt ved vinterbeiting i kystområdene i Nordland gjennom lang tid.

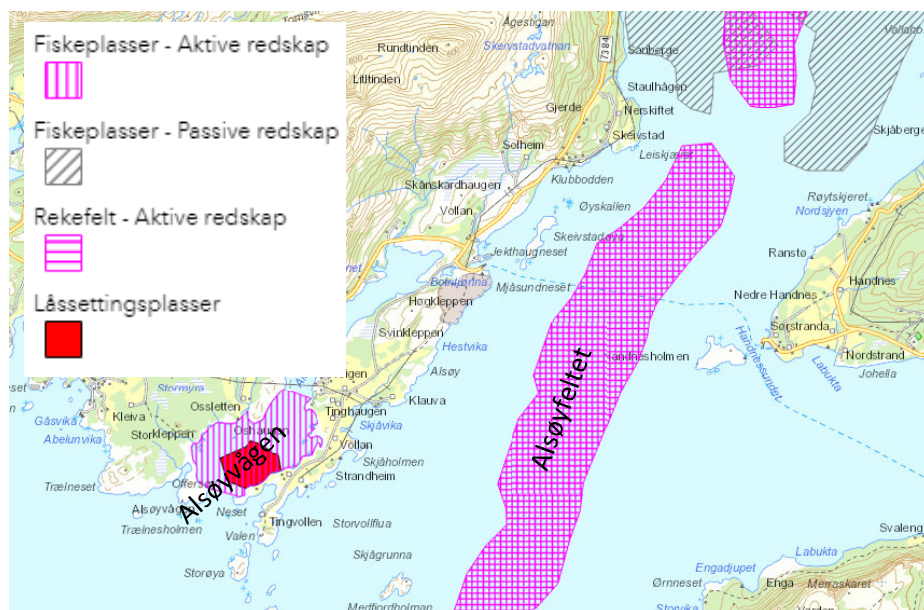

Figur 14. Reindriftskart fra Kilden/NIBIO viser at Tomma benyttes som vinterbeite

2.10 Havbruk og fiske

Ifølge kartapplikasjon Yggdrasil fra Fiskeridirektoratet er det en slettet lokalitet fra akvakulturregisteret ca. 450 m nordøst for fergeleiet (13916 Skeivstadøya).

Det er registrert fiskeplasser i fjorden et stykke utenfor planområdet. Rekefeltet Alsøyfeltet er om lag 700 m fra tiltaksområdet. I Alsøyvågen er det kartlagt låssettingsplass og fiskeplass med landnot etter sild.

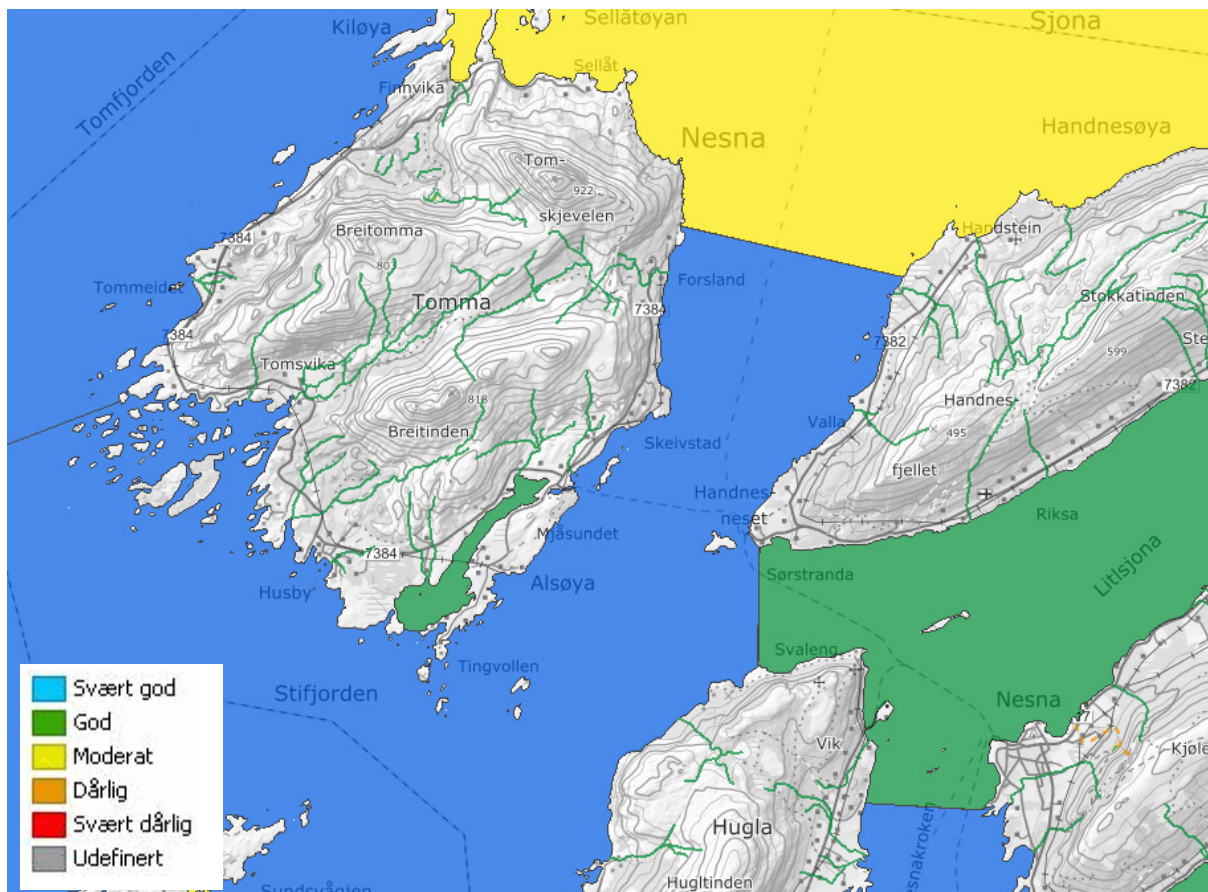
Figur 15. Kystnære fiskeridata (Yggdrasil)

Sjøområdene øst for planområdet er registrert som overvåkningssone og bekjempelsessone for fiskesykdommen ILA (infeksiøs lakseanemi).

2.11 Vannmiljø

Ifølge Vann-nett er vassdraget Stigfjorden (kystvann) utenfor planområdet kategorisert med svært god økologisk tilstand. Alsøyvågen og bekker på Tomma er kategorisert med god økologisk tilstand.

Det er for disse forekomstene forventet at miljømål for økologisk og kjemisk tilstand nås i perioden 2022 – 2027.

Figur 16. Vanntilstand (miljostatus.no)

Det er registrert flere brønner i nærheten til planområdet. Dette er brønner som benyttes til forsyning drikkevann.

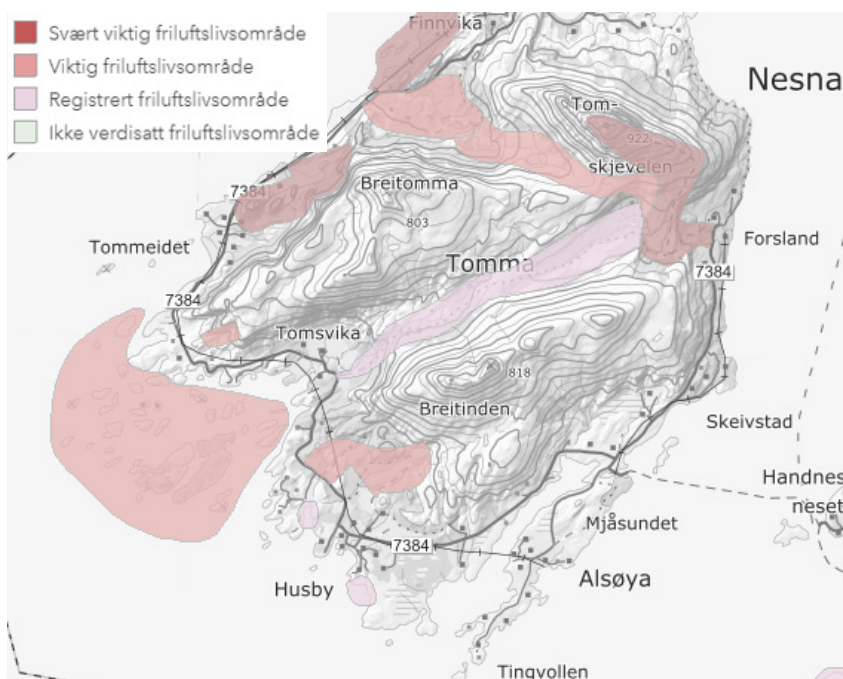
Figur 17. Vannbrønner

2.12 Friluftsliv

Iht. kartapplikasjon miljostatus.no er hele Tomma kartlagt og registrert med tanke på friluftsområder. Dette er både på land og på sjø, og områdene er karakterisert til både registrerte, viktige og svært viktige friluftsområder.

På Alsøya ved planområdet er det ikke registrert friluftsområder.

Det er ikke registrert turmål og stier/løyper på ut.no, i eller i nærheten av planområdet.

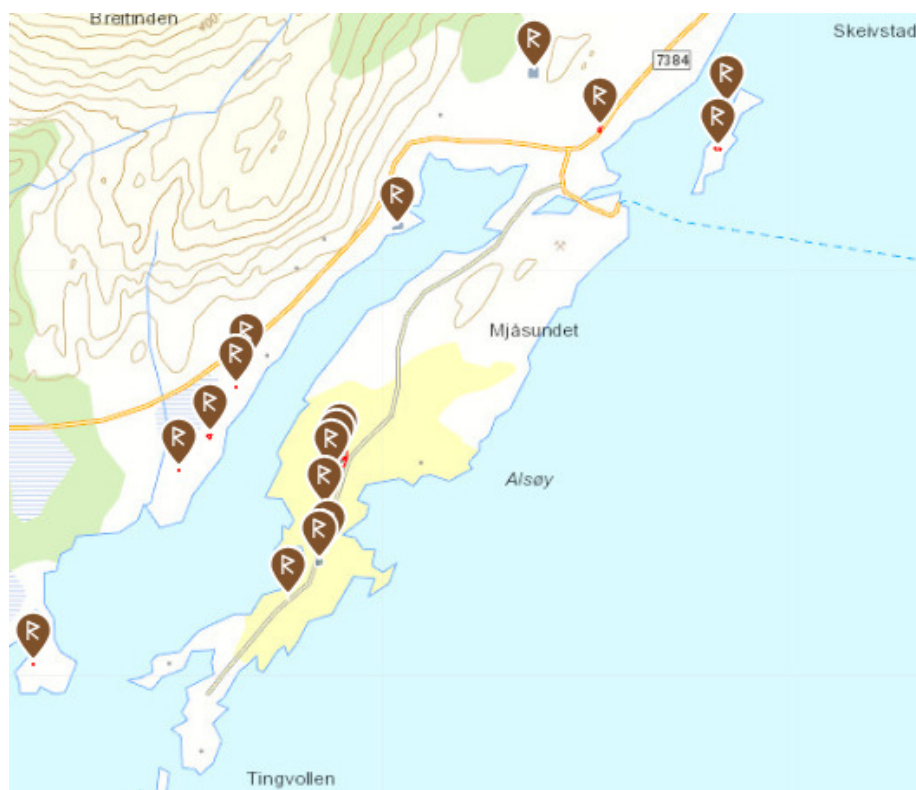

Figur 18. Kartlagte friluftsområder (Miljostatus.no)

2.13 Kulturminner

Søk i kartinnsynsløsningen fra miljostatus.no viser at det ikke finnes automatisk freda kulturminner innenfor eller i umiddelbar nærhet til planområdet.

Det er generelt mange automatisk freda kulturminner både på Alsøy og Tomma. Bl.a. er det på Alsøy både funn av tingsted og bosetting fra førreformatorisk tid og gravkammergravkiste fra både førreformatorisk tid og jernalder.

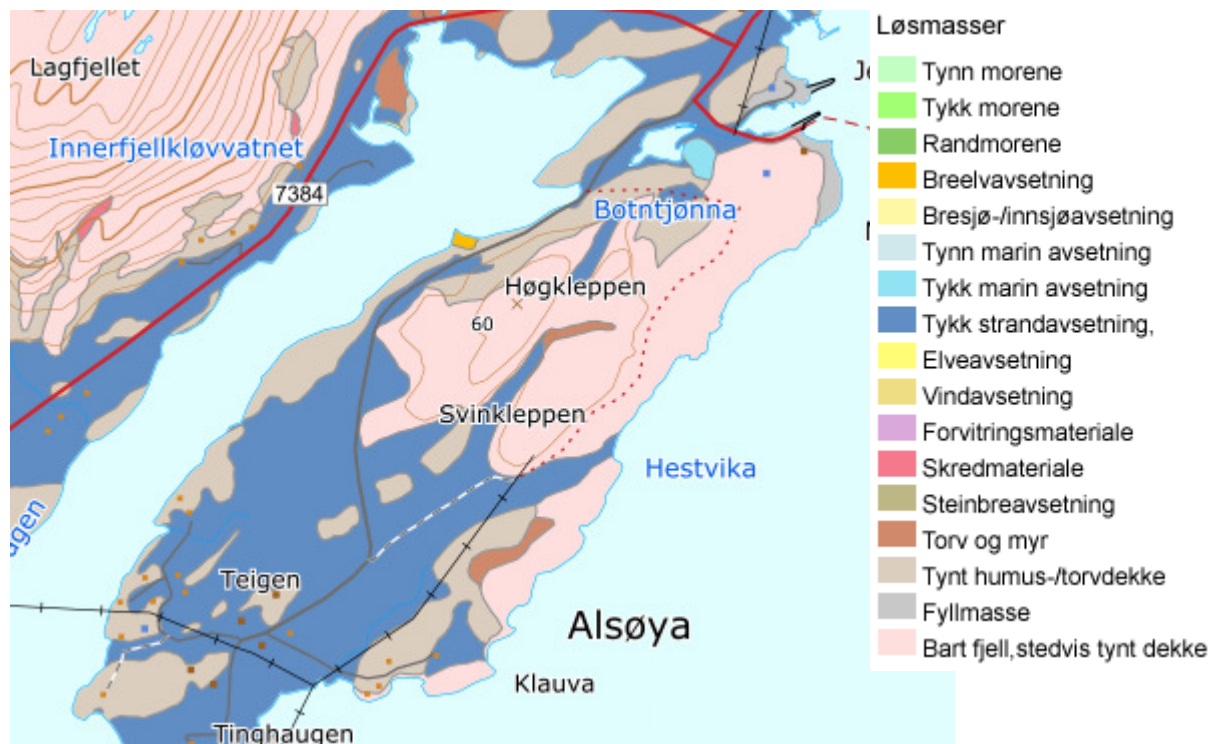

Figur 19. Kulturminner (kulturminnesok.no)

2.14 Grunnforhold

2.14.1 Løsmasser

Løsmassekart fra NGU indikerer at planområdet for det meste består av bart fjell. Mindre arealer består av humusdekke/tynt torvdekke over berggrunntorv og myr og marin strandavsetning, sammenhengende dekke.

Figur 20. Løsmassekart, NGU

2.14.2 Kvikkleire

Det er etter søk på NVE Atlas ikke registrert kvikkleirerisiko i eller i nærheten av planområdet, men det ser ikke ut til at området er kartlagt for kvikkleire.

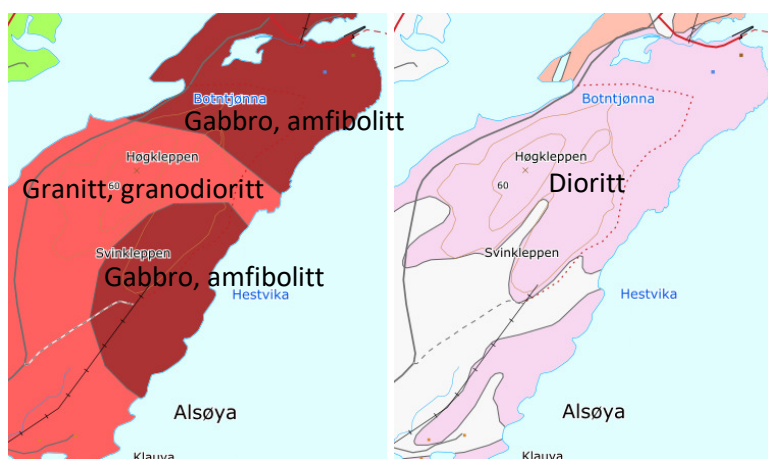
2.14.3 Radon

Radonkart fra NGU indikerer både «høy» og «moderat til lav» radon aktsomhetsgrad.

2.14.4 Geologi

Kartblad N250 fra NGU indikerer at berggrunnen i området består hovedbergart gabbro, amfibolitt (gabbro, metagabbro, amfibolitt) og granitt, granodioritt (granitt og granodioritt, tildels foliert og enkelte steder båndet).

Kartblad N50 indikerer dioritt.

Figur 21. Berggrunnsgeologi N250 (venstre) og berggrunn N50 (høyre), NGU.

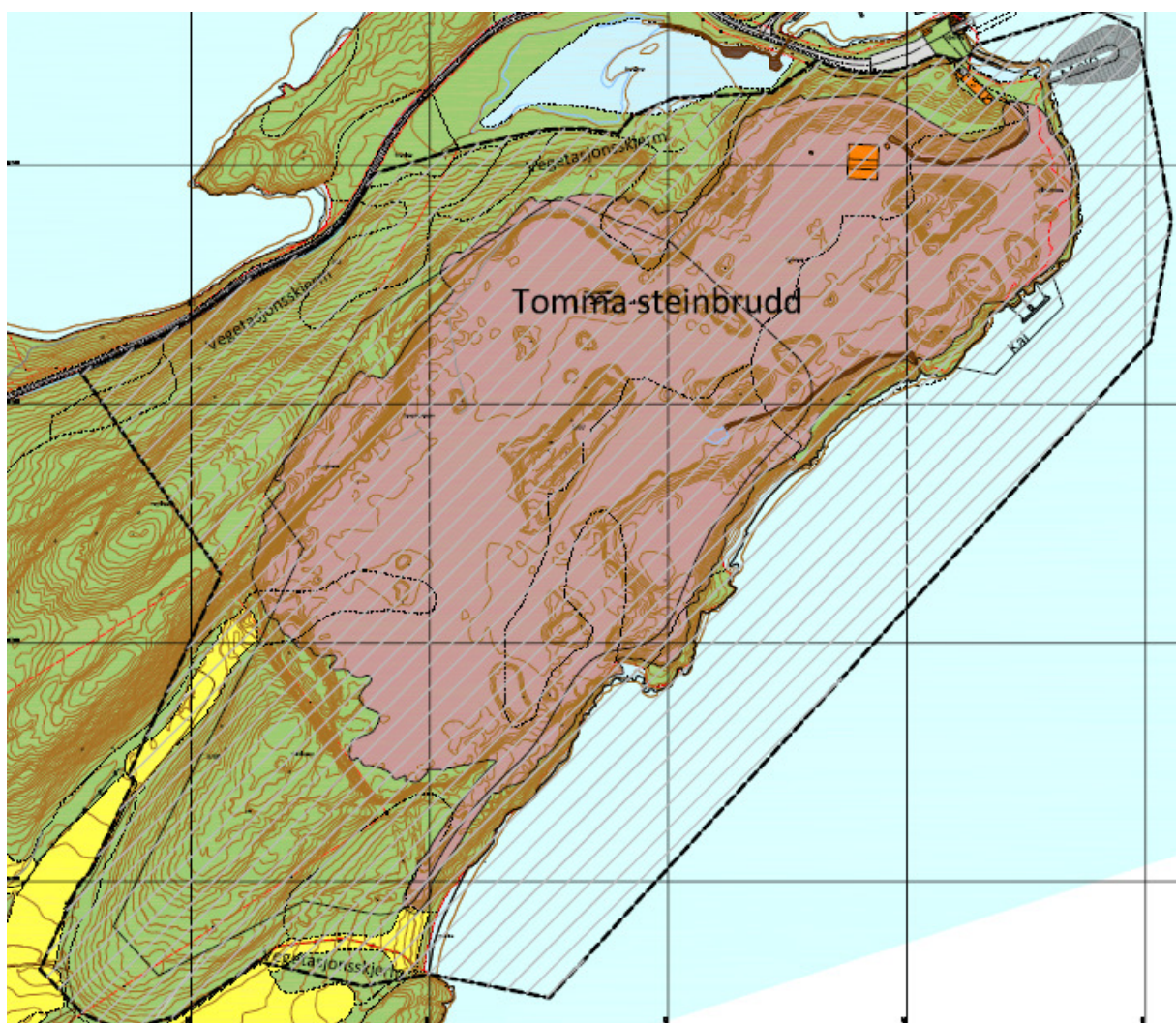
3. BESKRIVELSE AV PLANLAGT TILTAK MED KONSEKVENsutREDNING

3.1 Planområdet

Planområdet omfatter et areal på ca. 506 daa.

Ettersom formålet med planen er å legge til rette for steinbrudd, vil størsteparten av arealet bli regulert til steinbrudd og masseuttak. Rundt bruddet skal det reguleres vegetasjonsskjerm for å skjerme anlegget fra omgivelsene best mulig. Langs sjøkanten ved eksisterende kai skal det reguleres kai for utskipping av masser, og ved fergeleiet er det planlagt utfyllt molo. For deler av steinbruddet er det planlagt uttak av fjell ned til kote -42,5.

Botntjønna nord for masseuttaket er regulert til naturformål, ettersom det i høringsuttalelsene fra sektormyndighetene ikke var uttrykt spesielt ønske om å transformere området til dyrka mark.

Figur 22. Forslag til planens begrensning

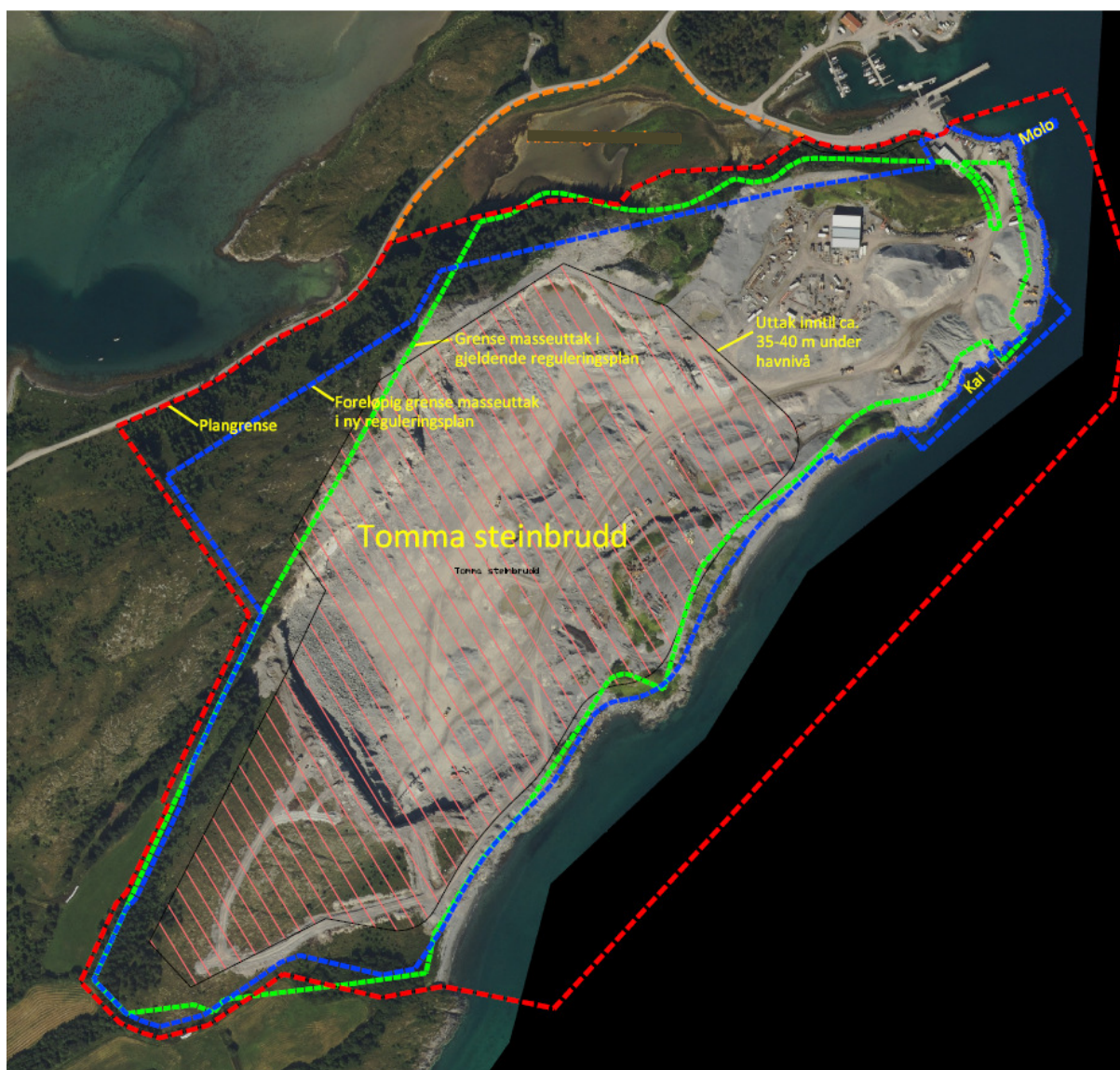
3.2 Steinbrudd

3.2.1 Omfang

Det vises til Figur 23. Areal for masseuttak inkl. kai avsatt i gjeldende reguleringsplan (grønn linje) omfatter et areal på ca. 287 daa, mens tilsvarende areal for ny plan (blå linje) omfatter et areal på ca. 311 daa. Stort sett følges gjeldende areal, men steinbruddet er planlagt utvidet noe mot nordvest ved Høgkleppen.

Et av hovedintensjonene i planen er å oppnå høyere utnyttelse av arealet ved å senke minimum uttaksnivå. I dagens reguleringsplan og driftsplan er det angitt uttak ned til 1 meter over høyeste høyvann, noe som tilsvarer omtrent kote +2,5. Det ønskes å senke dette nivået til kote -42. Ettersom steinbrudd beslaglegger en god del areal synes dette grepet som fornuftig ettersom en kan utnytte større mengder uten å beslaglegge større arealer.

Det er antatt et potensiale på ca. 8.600.000 fm³ fjell gjennom reguleringsplanen.

Figur 23. Blå og grønn linje viser forskjell i utstrekning for masseuttak i eksisterende og ny plan. Rød linje viser planens begrensning. Skravert område viser areal hvor det er aktuelt med uttak 42 m under havnivå.

3.2.2 Forekomst

Forekomsten består i hovedsak av mørkegrå mafisk bergart (gabbro), med innslag av lys feltspatisk bergart (feltspat/granitt). Kvaliteten på fjellet har vist seg å være god med tanke på mekanisk styrke og det inneholder heller ingen farlige stoffer. Prøver som er tatt av forekomsten siden årtusenskiftet har vært jevne, men med noe variasjon i bergsammensetningen.

Det forekommer små, sporadiske sprekker/slepper i berget i forskjellige retninger. Etter Gabbro Nors erfaring har ikke disse sleppene hatt noen betydning for stabiliteten i veggene.

3.2.3 Salgsprodukter

Forekomsten vurderes som velegnet til vegtilslag, betongtilslag og som jernbaneballast. Det er også mulig å bruke forekomsten til asfalttilslag ved myk nedkusing av tilslaget.

Det antas en årsproduksjon på ca. 200.000 fm³ (ca. 550.000 tonn, egenvekt er ca. 2,78 tonn/m³). Årsproduksjon er avhengig av etterspørsel og vil variere fra år til år.

Med utgangspunkt i et potensiale på 8.600.000 fm³ fjell utgjør dette en driftstid på 43 år.

3.2.4 Uttransport av salgsprodukter

Massene er planlagt kjørt ut fra anlegget via båt som i dag. Det er planlagt innregulert havneområde.

3.2.5 Avsetning på salgsprodukter

Gjennom mange års erfaring opplever Gabbro Nor AS stabilt stor etterspørsel etter salgsprodukter.

3.2.6 Gjeldende driftsplan

Ved søknad om konsesjon ut over gjeldende konsesjonsområde skal det utarbeides driftsplan som viser hvordan driften av masseuttaket er planlagt gjennomført. Det er Direktoratet for mineralforvaltning som er myndighet for driftskonsesjoner og driftsplaner. Når reguleringsplan sendes inn til 1.gangs behandling vil det følge med forslag til driftsplan for hele området, inkl. avslutningsplan. Driftsplan vil være et vedlegg til planen som viser i detalj hvordan etapper er planlagt drevet og hvordan området vil se ut etter avsluttet uttak.

Avslutningsplan for gjeldende driftsplan viser uttak som vist i Figur 24.

Ut fra tidligere beregninger antas det at det gjenstår ca. 1.200.000 fm³ fjell innenfor rammene for dagens driftsplan.

Figur 24. Avslutningsplan iht. dagens driftsplan

3.2.7 Ny driftsplan

Det er utarbeidet forslag til ny driftsplan som er lagt som vedlegg til reguleringsplanen.

3.2.8 Etterbruk

Etterbruk er ikke avklart, men en ser for seg at arealet kan være gunstig for akvakultur og/eller annen industrivirksomhet. Arealet vil også kunne ha mange potensielle bruksmuligheter innenfor turisme.

Det mest nærliggende er å tenke seg en utnyttelse av arealet til industri, ettersom en vil ha store flate arealer med tilhørende gode kaiområder. Det kan også tenkes at landarealet med tilhørende uttaksområde under havnivå vil kunne utnyttes til ulike former for akvakultur.

Det er også mulig å utnytte arealet f.eks. til en eller annen form for turisme, ettersom en vil kunne etablere åpninger fra sjø og inn til uttaksområdet som ligger under havnivået. Når sjøen slippes inn gjennom åpninger fra sjø som kan passeres med båt, vil dette arealet kunne omdannes til et godt beskyttet havneområde. Et slikt havneområde kombinert med bebyggelse på landarealet vil kunne ha mange ulike utnyttelsesmuligheter innen turisme.

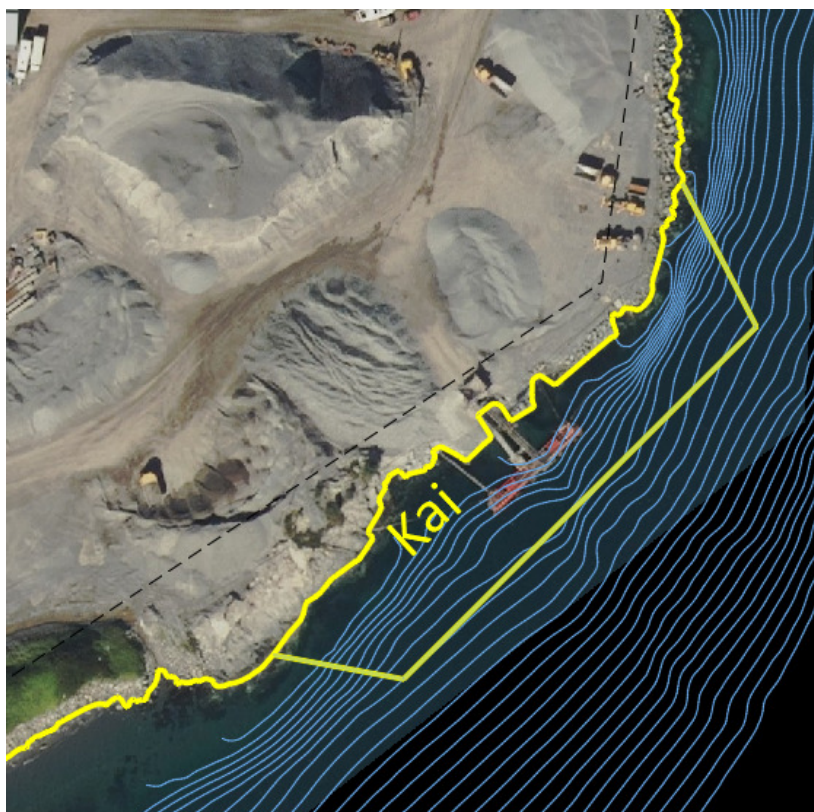
Figur 25. Eksempel på etterbruk hvor terskel er åpnet og steinbrudd fylt med sjøvann

3.3 Utskipingskai

I sjøkanten ved dagens kai er det regulert inn et noe utvidet kaiområde, slik at en har handlingsrom ved evt. ønske om flytting av dagens kai eller utvidelser og utbedringer. Kai-front er trukket ut til minimum bunndybde ca. kote -11.

Omfang av geotekniske vurderinger ved evt. utvidelse av kai avhenger av hvordan kai ønskes utformet.

Ettersom det ikke foreligger noen behov for utvidelse av kaia, er krav om geotekniske vurderinger lagt inn i bestemmelsene for evt. framtidige behov.

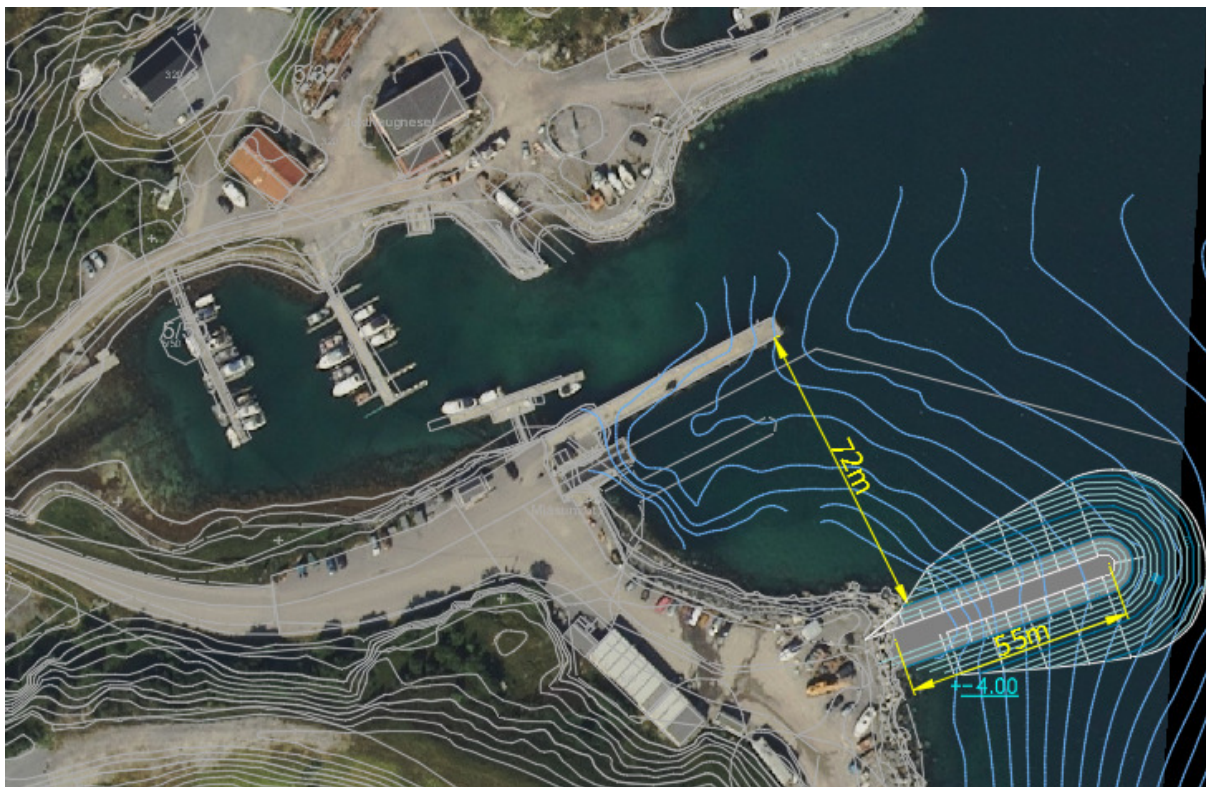

Figur 26. Kaiområdet

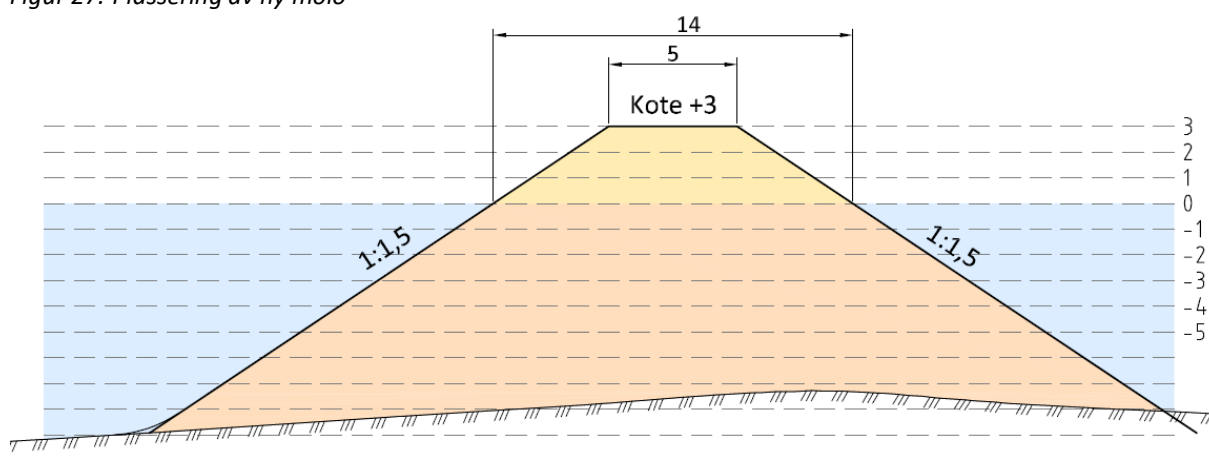
3.4 Ny molo ved fergeleiet

Like sørøst for fergeleiet ønskes det å kunne fylle ut en ny molo. Moloens hovedfunksjon vil være å bedre havneforholdene for både fergeleiet og småbåthavna ved å skjerme for bølger og vind fra øst og sørøst. Bølger og vind fra denne retningen skaper utrivelige forhold ved fergeleiet og i småbåthavna slik situasjonen er i dag. I tillegg ønsker en mulighet til å få anlagt en egen flytebrygge på innsiden av moloen.

Moloens mål er regulert til lengde ca. 55 meter og bredde ca. 14 meter, regnet fra kote 0. Topp av molo har bredde ca. 5 meter og høyde kote +3. I forbindelse med reguleringsplan har en fått kartlagt sjøbunn. Utforming og plassering er gjort i samråd med geotekniker og forslagsstiller.

Figur 27. Plassering av ny molo

Figur 28. Foreløpig skisse/tversnitt av molo (høyder angitt etter NN2000)

3.5 Trafikk på sjø

Planforslaget innebærer at dagens produksjon opprettholdes i ca. 40 år framover. Dagens kai opprettholdes, men regulert kaiområde er utvidet slik at det er lagt til rette for evt. framtidig behov for utbedringer eller flytting.

Trafikkmengde til sjøs og trafikksituasjon ved kaia vil ikke endres som en følge av planforslaget. Så godt som all masse vil fortsatt bli uttransportert fra anlegget via båt.

Trafikkforholdene ved fergeleiet vil bedres som en følge av ny molo, ettersom ny molo vil skjerme for bølger og vind fra øst og sørøst. Bølger og vind fra denne retningen skaper utrivelige forhold ved fergeleiet og i småbåthavna slik situasjonen er i dag.

Det er tatt inn i bestemmelsene at utfylling av molo ikke skal sikres slik det ikke kommer stein og steinmasser fra moloen og inn mot fergebåsen. I planarbeidet er bunnforholdene innmålt slik at omfang av fylling kan vurderes på forhånd. Utfylling er vurdert av geotekniker.

3.6 Vegtrafikk

Det vises til kapittel 2.5 for beskrivelse av eksisterende anlegg.

Planforslaget medfører ingen endringer av eksisterende veganlegg eller adkomst. Plangrense er satt i vegkant, som i oppstartsvarselet, og er derfor ikke utvidet fram til senterlinje. Areal utenfor veg fram til eiendomsgrense er regulert til «annen veggrunn – tekniske anlegg» med offentlig eierform (o_SVT1 og o_SVT2). Det er satt minimum bredde 2,0 meter som sikrer en viss bredde selv om bredde fram til eiendomsgrense er mindre.

Avkjørsel er som for i dag som en forlengelse av dagens veg som ender ved fergeleiet, og med dette følger ikke avkjørselen ordinære geometriske utforminger av avkjørsler. Det er lite trafikk gjennom avkjørselen da produksjonsmassene blir utskipet via båt på internt område. Avkjørselen blir i all hovedsak benyttet av arbeidstakere til og fra jobb.

Byggegrense er satt 30 meter fra senterlinje fv7384. Vegen og fergeleiet er mot støv gjennom forurensningsforskriftens kapittel 30.

3.7 Landskap

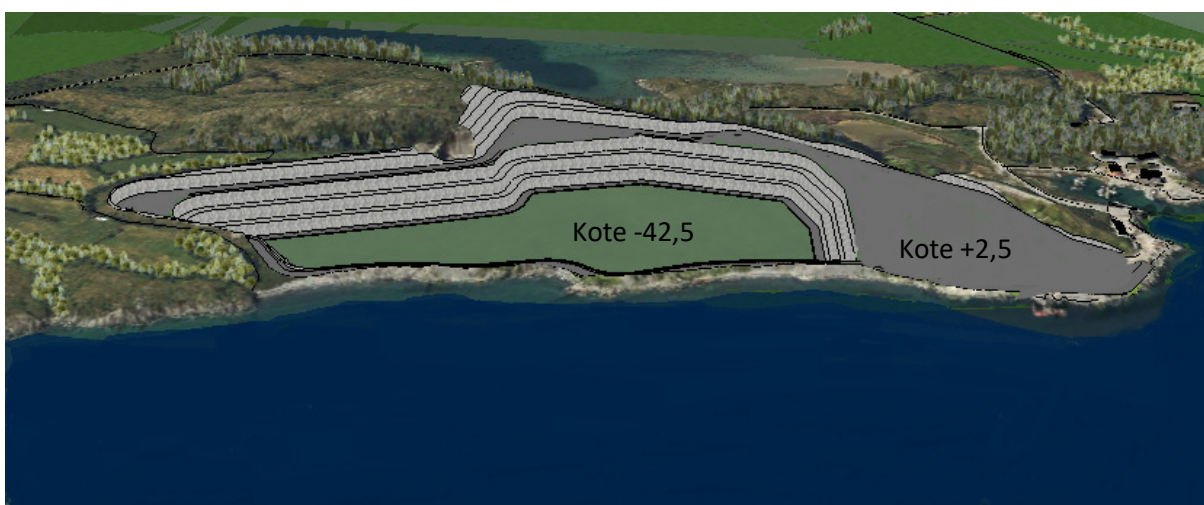
Planforslaget innebærer kun mindre arealmessige endringer i forhold til gjeldende plan. Omfanget av steinbruddet er økt med ca. 22 daa i planens nordvestre del.

Figur 29. Planlagt uttak etappe 1 og 2.

Figur 30. Dagens uttak fra omtrent samme vinkel, ortofoto fra 2017.

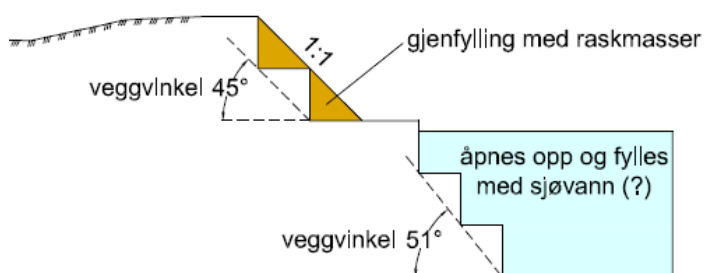

Figur 31. Etappe 3, 4 og 5 under havnivå.

Figur 32. Avsluttet uttak. Det er sprengt ut en åpning til sjøen slik at utsprengt areal fylles med sjøvann.

For tverrprofiler og flere detaljer vedr. driftsetappene og avslutningsplan vises det til vedlagt driftsplan. Ferdig utnyttede fjellhyller skal så langt det lar seg gjøre fylles opp med løsmasser, noe som medfører at landskapsårene blir mye mer dempet og vil revegeteres og gro igjen med tiden. Det er ikke avklart hva en gjør med areal under havnivå innenfor BSM2.

Steinbruddet er og vil fortsatt være lite synlig sett fra fv7384, Alsøyvågen og bebyggelse nord og vest for masseuttaket, på grunn av eksisterende terrengformasjoner og voll mot nord.

Figur 33. Dronefoto, sett fra nordøst

3.8 Friluftsliv

Arealmessig innebærer planforslaget små endringer i forhold til gjeldende plan. Nytt areal mot nordvest utgjør ca. 22 daa. Arealet omfatter deler av Høgkleppen, som er høyeste punktet på Alsøy (60 moh). Masseuttaket avsluttes ca. 50 meter øst for toppen av Høgkleppen, mens bruddet i gjeldende plan avsluttes ca. 90 meter sørøst for toppen av Høgkleppen.

Det er ikke kjent om Høgkleppen er et turmål som er mye brukt av lokalbefolkningen, eller om det er stier i området. Det ble ikke registrert noen stier ved befaring. Det er ingen tvil om at toppen er et flott lokalt utsiktspunkt som er lett tilgjengelig for en god del fastboende og brukere av fritidsboliger.

Planforslaget vil ikke hindre at toppen blir brukt som turmål. Turopplevelsen vil selvsagt påvirkes av driften av steinbruddet, men dette vil omtrent være som for dagens situasjon. Etter endt drift vil fjellskjæringer så langt det lar seg gjøre bli fylt opp med løsmasser og bli revegetert.

Figur 34. Bilde er tatt fra Høgkleppen mot sørvest, med utsikt mot Dønnamannen.

3.9 Kulturminner

Planforslaget vil ikke komme i konflikt med verneverdige kulturminner. Verken Nordland fylkeskommune eller Sametinget kan se at tiltaket kommer i konflikt med verneverdige kulturminner, jfr. tilbakemelding ved oppstart av planarbeidet. Det minnes om generell aktsomhetsplikt, jfr. bestemmelsene § 2:

«Skulle det under bygge- og anleggsarbeid i marken komme fram gjenstander eller andre spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget og fylkeskommunen omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8 annet ledd. Kulturminnemyndighetene forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.»

3.10 Vannmiljø

3.10.1 Mulig påvirkning av vannmiljø

Steinbruddet ligger like ved sjøen og kan medføre risiko for forurensning i form av gjenslamming av sjøbunn/flukt av finstoff. Finpartikulært materiale fra sprengstein og nitrogenforbindelser fra sprengstoff kan skade vannmiljøet i sjøen utenfor steinbruddet. Finpartikler fra sprengstein kan være akutt dødelig for fisk. Sprengstoff inneholder NH_3 som er giftig for bl.a. fisk og påvirker PH. Ved kraftige regnskylt kan avrenning fra planområdet medføre skade av vannmiljø. Sprengstoff er en kilde til nitrogen, og avrenning kan derfor også være en potensiell kilde for eutrofiering.

3.10.2 Avbøtende tiltak

For å unngå risiko for utvasking av finstoff og rester av sprengstoff og for å unngå risiko for gjenslamming av sjøbunn skal det etableres sedimentasjonsbasseng som holder igjen slike stoffer. Sedimentasjonsbassenget skal være stort nok slik at partiklene kan bunnfelles.

Sedimentasjonsbassenget må plasseres og utformes slik at det fanger opp arealer som er utsatt for utvasking av finstoff og slik at finstoff ikke pumpes ut fra området. Dette er fulgt opp i planarbeidet gjennom egen bestemmelse med krav om sedimentasjonsbasseng.

3.10.3 Miljøsmål i vannforskriften

Vannforskriften setter som mål at vannforekomstene skal oppnå minst god økologisk og kjemisk tilstand i perioden 2022 - 2027. Eksisterende kunnskap om vannmiljø relevant for planen ble hentet inn via de offentlige databasene tilgjengelig i innsynsløsningene til vannportalen og NVE, se kapittel 2.11.

Forutsatt at avbøtende tiltak gjennomføres er det liten sannsynlighet for forurensning i størrelsesorden som påvirker at miljøsmål ikke nås.

3.10.4 Mulig påvirkning av vannforsyning

Det vil være liten risiko for forurensning av vannforsyning/vannbrønner i området (se kapittel 2.11), ettersom fjellet er hardt og har lite vannførende sprekker i de øvre lag, ettersom avstand til vannbrønner er stor (700 – 800 meter) og ettersom virksamheten normalt ikke innebærer forurensende stoffer. Planforslaget vil ikke endre risiko for forurensning av vannforsyning i forhold til drift av dagens steinbrudd.

Planforslaget vil ikke medføre stor risiko for avskjæring av vannførende sprekker som kan innebære reduksjon av mengde vann i vannbrønn. Argumentene er her de samme; stor avstand mellom steinbrudd og vannbrønner (700 – 800 meter) og hardt fjell med lite vannføring i de øvre lag. Dersom en berører vannførende sprekker må uansett tiltak iverksettes for tetting av disse, så en reduserer mengde vann som må pumpes vekk fra området.

Planforslaget vil ikke medføre endret behov med tanke på vannforsyning. Planforslaget vil heller ikke endre på forhold vedrørende avløp.

3.11 Naturmangfold

Planforslaget innebærer marginale utvidelser i areal. Figur til høyre viser utvidelsesarealet i planen, som omfatter ca. 22 daa. Arealet omfatter skrinns vegetasjon over bart fjell. Forstyrrelser av natur for øvrig vil være som for dagens situasjon.

Det er ikke registrert viktige naturtyper på dette arealet, og det er heller ikke registrert rødlistearter på dette arealet. Rødlistearter (fugl) som er angitt i kapittel 2.7.2 gjelder arealer knyttet til Botntjønna eller sjøarealer utenfor.

Figur 35. Eksisterende natur som blir berørt av planforslaget

Etter hvert som arealer er ferdig utnyttet skal avdekkingsmasser legges ut slik at stedegen natur kan revegeteres og reetableres.

3.11.1 Vurderinger i forhold til utredningskrav i naturmangfoldloven

§8 Kunnskapsgrunnlaget

«Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.»

Ettersom utvidelsesarealet er marginalt (se Figur 35) og forstyrrelser av natur utenfor planområdet omtrent vil være som for dagens situasjon, er det vurdert at kunnskapsgrunnlaget for planforslaget er tilstrekkelig.

§9 Føre-var-prinsippet

«Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.»

Det er vurdert at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig slik at en kan vurdere virkninger for naturmiljøet. Det ikke derfor er grunn til å ta i bruk føre-var-prinsippet.

§10 Økosystemtilnærming og samlet belastning

«En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.»

Området som skal bygges ned fremstår som vanlig for omkringliggende landskap og vegetasjon.

Områdene i nærheten rundt planområdet kan i midlertid bli påvirket av sprengstøv, finstøv og støy. Sprengstøv og finstøv vil kunne skade økosystemet i sjø, se vurderinger for vannmiljø i kapittel 3.9. Støy og forstyrrelser fra virksomheten kan føre til at både dyr og fugler trekker seg unna området. På grunn av at støvsituasjon vil være tilsvarende eller bedre enn for dagens situasjon og på grunn av krav om avbøtende tiltak for vannmiljø, vil leveområdene for artene likevel opprettholdes i stor grad og den samlede belastningen på økosystem vurderes som liten.

§11 Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

«Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.»

Det er viktig at det foreligger en god avslutningsplan for masseuttaket for å sikre at området blir istandsatt iht. framtidig bruk av området etter at masseuttaket er avsluttet. Mineralloven sikrer økonomisk sikkerhetsstillelse slik at uttaksområdet blir forsvarlig istandsatt. Direktoratet for mineralforvaltning håndhever mineralloven gjennom driftskonsesjonen.

3.11.2 Avbøtende tiltak

Det er viktig å begrense arealbruken mest mulig, slik at mest mulig av naturverdiene kan opprettholdes til enhver tid. Det må sørges for at det ikke avdekkes unødvendig stort areal. Ferdig utnyttede arealer som ikke er nødvendig som lagerarealer, skal istandsettes så snart som mulig. Etter

endt uttak skal området være istandsatt i samsvar med gjeldende driftsplan. Istandsetting skal skje senest ett år etter avsluttet drift. Disse tiltakene er tatt inn i bestemmelsene.

Avdekkingsmasser bør mellomlagres på området for bruk til istandsetting og revegetering etter endt virksomhet i området. Avdekkingsmassene vil inneholde stedeegne frø. Tiltak følges opp i driftsplan.

Det vises også til avbøtende tiltak vedrørende vannmiljø, som også vil være avbøtende tiltak i forhold til naturmangfold i sjø.

Som et viktig tiltak med tanke på naturmangfold er pollområdet Botntjønna sikret og regulert som naturformål (LNA1).

3.12 Strandsone

Strandsone i planforslaget er uendret sett i forhold til strandsone i gjeldende reguleringsplan.

Strandsonen innehar i dag ikke sin opprinnelige form og er berørt av flere tiår med drift av steinbrudd.

Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen kan ikke legges til grunn for planarbeidet, ettersom dagens masseuttak ligger mot sjø og strandsonen innenfor 100-metersbeltet er transformert.

3.13 Havbruk og fiske

Det vises til eksisterende forhold angitt i kapittel 2.10 og risiko for påvirkning av vannmiljø angitt i kapittel 3.10.1.

Forutsatt avbøtende tiltak for å unngå forurensning av vannmiljø blir gjennomført som angitt i kapittel 3.10.2, vil ikke reguleringsplanen ha uheldig påvirkning på sjøbunn og fiske. For å sikre at dette blir gjennomført er det i bestemmelsene tatt inn krav om sedimentasjonsbasseng, og krav om at utfylling av molo skal skje utenfor villfiskens gyteperiode på våren.

3.14 Landbruk

Det vises til eksisterende jordbruksarealer som angitt i kapittel 2.8. Innenfor areal for masseuttak BSM1 og BSM2 er det ingen areal for fulldyrka jord som blir beslaglagt gjennom planen, men det blir beslaglagt ca. 3,2 daa innmarksbeite. Planforslaget innebærer likevel ingen endringer for jordbruksarealer i forhold til gjeldende arealplan da disse arealene også ligger inne i gjeldende reguleringsplan.

Ved varsel om oppstart av planen lå Botntjønna inne i planen, med tanke om mulig transformasjon av området til ca. 25 daa dyrka mark. Området er i planprosessen regulert til naturformål LNA1,

ettersom det i høringsuttalelsene fra sektormyndighetene ikke var uttrykt spesielt ønske om å transformere området til dyrka mark.

3.15 Reindrift (konsekvensutredning)

Reindriften benytter Tomma og Alsøya som senvinters beiteland. Ved fergekaia ved Gabbro Nors anleggsområde har reindriften et reindriftnlegg i form av et skille- og opplastingsgjerde. Det er ei flyttleie i området som brukes til å flytte rein til reinbeiter på Alsøya. Planforslaget vil innebære negative konsekvenser og ulemper for reindriften gjennom begrensninger og innsnevring av flyttleia.

Distriktet er som reindriftnæringa generelt rammet av inngrep og forstyrrelser i form av fritidsbebyggelse, utbygging av infrastruktur, rovdyr osv. Blant annet nevnes det flere kraftverksutbygginger de siste årene (Smibelg og Storåvatn kraftverk) og planlagt vindkraftverk på Sjonfjellet. Generelt sett er hver enkelt utbygging i beiteland og ved flyttleier uheldig sett fra reindriften ståsted.

I tillegg nevnes ulempen som steinbruddet allerede har påført reindriften gjennom arealbeslaget som ble vedtatt gjennom gjeldende reguleringsplan 06.10.1995.

Planforslaget har marginal effekt på samlet belastning for reindriftnæringa. Likevel bør avbøtende tiltak vurderes for å gjøre ulempene for reindriften så små som mulig.

Følgende avbøtende tiltak bør vurderes implementert gjennom planbestemmelser og/eller avtale mellom forslagsstiller og reindriftnæringa:

Avbøtende tiltak	Oppfølging gjennom planverktøy og annet
Steinbruddet sikres med gjerde som er høyt nok til å stenge reinen ute fra bruddet, alternativt at dagens uttaksgrense opprettholdes.	Det tas inn som krav i bestemmelsene om oppføring av reinsikkert gjerde.
Sprenging skremmer reinen og kan i tillegg føre til betydelig merarbeid ved flytting av rein. Støyende aktivitet i steinbruddet må derfor innstilles når det skal flyttes rein forbi området.	Det tas inn krav i bestemmelsene om innstilling av aktivitet ved flytting av rein.
Det er nødvendig å finne ei permanent alternativ plassering av oppsamlingsgjerdet, ettersom dagens plassering ikke er hensiktsmessig verken for Gabbro Nor eller reindriften. Løsningen må være på plass før reguleringsplanen kan godkjennes.	Partene må søke å finne en god løsning.

3.16 Klimatrusler og klimatilpasning

Masseuttaket vil gi klimagassutslipp i forbindelse med uttak, behandling og transport av masse. I utgangspunktet vil de årlige klimagassutslipp være uforandret sammenlignet med dagens situasjon. Totalt klimagassutslipp fra anlegget vil likevel øke som en følge av forlenget driftstid.

Det er ikke beregnet mengde klimagassutslipp ettersom de årlige utslippene omtrent er uendret og ettersom eventuelt opphør av driften ikke automatisk vil gi mindre totale klimagassutslipp. Etterspørselen av råstoff i markedet vil uansett være der, slik at evt. opphør av driften ved Tomma vil innebære økt produksjon og økt klimagassutslipp fra andre lokaliteter.

Det er anslått uttak av masser på ca. 200 000 m³ per år. Totalt utgjør masseuttaket en mengde på ca. 8.600.000 m³ i løpet av driftstiden (ca. 43 år). Massene er planlagt utskiptet fra eksisterende kai som for dagens situasjon.

I forhold til klimagassutslipp er det langt gunstigere å frakte massene på båt i forhold til transport av masser via veinettet. Ifølge miljødirektoratet har «transport med skip og jernbane lavere klimagassutslipp per tonnkilometer enn dagens transport med lastebil på vei. Det betyr at godsoverføring fra lastebil til skip og jernbane vil kunne gi lavere klimagassutslipp og bedre miljø lokalt gjennom mindre støy og redusert luftforurensning».

Et av de utredede tiltakene i Klimakur 2030, for å redusere ikkekvotepålagte utslipp av klimagasser, er overføring av gods fra vei til sjø. Tiltaket går ut på å «flytte innenriks godstransport på avstander over 300 kilometer fra lastebil over til jernbane og sjø i perioden fram til 2030».

Det er mulig å minimere klimagassutslipp fra selve driften av tiltaket, gjennom bruk av biodrivstoff som alternativ til diesel der det er mulig. Av alternativer finnes blant annet HVO (Hydrogenerert vegetabilsk olje), biodiesel og bioetanol. En annen mulighet er å elektrifisere maskinparken slik at man unngår/minimerer utslipp fra fossile energikilder.

Det er også mulig å minimere klimagassutslipp fra transport/utskipping av masser fra anlegget gjennom overgang til alternative drivstoff som hydrogen, ammoniakk, biogass, biodiesel eller gjennom elektrifisering.

Som klimatiltak har Gabbro Nor allerede elektrifisert produksjonen ved steinbruddet. Knuseanlegg og sorteringsanlegg som tidligere ble drevet på diesel går nå på elektrisk drift. Dette innebærer en stor reduksjon av bruk av diesel på anlegget.

Etter hvert som teknologien og markedet utvikler seg vil det trolig etter hvert også bli økonomisk forsvarlig med overgang til fossilfri drift av gravemaskiner, hjullastere og båt.

3.17 Verdiskaping og næringsutvikling

Tomma har ca. 110 innbyggere og har et variert næringsliv med Gabbro Nor, Tomma Laks og Tomma Rensefisk som de tre viktigste bedriftene. Disse tre bedriftene har nesten 100 årsverk tilsammen. Gabbro Nor AS sitt steinbrudd er den største arbeidsplassen på øya med ca. 40 ansatte og 32 årsverk. Bedriften har solid økonomi og står for år 2020 registrert med driftsinntekter på kr 114.000.000. Bedriftens hovedkontor ligger på Tomma. Bedriften er en betydelig bidragsyter til samfunnet gjennom store skatteinntekter og mange arbeidsplasser.

Gabbro Nor AS har også regional betydning ettersom bedriften er en av Nordlands ledende leverandører av pukk og grus. Årlig blir det tatt ut ca. 550.000 tonn fra Tomma steinbrudd og ca. 400.000 tonn fra Austvika steinbrudd. Størsteparten av massene skipes ut fra anleggene og leveres langs kysten i Nordland. Bedriften er i så måte en viktig regional næringsaktør. Tilgang til lokale byggeråstoffer (sand, grus og pukk) er viktig for næringsutvikling og byggeprosjekter da disse ressursene ofte utgjør store volum. Langtransport medfører store økte kostnader, og er ugunstige sett i miljø- og klima sammenheng, i så måte er anlegget på Tomma en positiv bidragsyter for miljø. Steinbruddet på Tomma er en viktig ressurs både lokalt og regionalt gjennom ulike bygg- og anleggsformål, og er viktig for sysselsetting og verdiskaping i området.

Tomma er et lite og sårbart samfunn med tanke på å opprettholde drift av barnehage, skole og dagligvare/nærbutikk. Planforslaget legger til rette for å sikre drift ved steinbruddet i ca. 40 år, og vil med dette bidra til å opprettholde de viktigste tjenestene ved øysamfunnet.

3.18 ROS-ANALYSE

Det er gjennomført risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i forbindelse med reguleringsplan «Tomma steinbrudd». Gjennom ROS-analysen er det avdekket en rekke aktuelle hendelser som er analysert i eget analyseskjema. Resultater av risikoanalysen er oppsummert i tabellen nedenfor med forslag til risikoreduserende tiltak.

Uønsket hendelse	Risiko			Forslag til risikoreduserende tiltak
	Liv/helse	Stabilitet	Materielle verdier	
1. Løsmasseskred/utglidning	■	■	■	Det er i ROS-analysen og vedlagt geoteknisk rapport beskrevet en rekke ulike avbøtende tiltak for å redusere risiko for utglidninger. De ulike tiltakene tas inn i bestemmelser og/eller driftsplan.
2. Stormflo i sjø	■	■	■	Det stilles krav om minimumsnivå for 1. etasje gulv på kote +3,4 (NN2000). Uttaksområde under havnivå må sikres med en terskel med minimum høyde kote +3,4 (NN2000).
3. Radon	■	■	■	Hindre eksponering av radon ved arbeidsplass. Følges opp gjennom andre lover/forskrifter (arbeidsmiljøloven, byggteknisk forskrift m.fl.)
4. Støv og sandflukt til luft	■	■	■	Drift av masseuttaket skal til enhver tid skje iht. Forurensnings-forskriftens kapittel 30 «Forurensninger fra produksjon av pukk, grus, sand og singel». Vegetasjonssone rundt masseuttaket som skjermer omgivelsene mot støvflukt og innsyn. Her er det viktig med mest mulig vegetasjon og skog for best mulig effekt. Vanning i prosess ved behov, f.eks. vanning av masser på transportband. Det må sørges for at det ikke avdekkes unødvendig stort areal. Ferdige utnyttede arealer som ikke er nødvendig som lagerarealer, skal istandsettes så snart som mulig. Avdekkingsmasser og/eller finstoff fra knuseprosessen legges ut slik at stedegen vegetasjon naturlig kan etablere seg.
5. Helsekadelig støy	■	■	■	For å begrense støy skal knuseverk og piggemaskin plasseres i le av og nært inntil støyskjerm (i form av fjellskjæring eller løsmassevoll) iht. støyberegning.
6. Fall utfor bruddvegg	■	■	■	Jfr. bestemmelsene tillates det oppført sikringsgjerde innenfor GV1. Fjellhyller fylles med løsmasser i helling 1:1 etter endt uttak. Kjørearealer rundt og ned til etappe 3, 4 og 5 sikres med stabbsteiner. Brudd sikres med låsbar vegbom og nødvendig skilting. Sikring av steinbrudd reguleres av mineralloven med forskrifter og spesifiseres i driftsplan.
7. Oversvømmelse av uttaksområde under havoverflata	■	■	■	Det er beskrevet en rekke ulike avbøtende tiltak for å redusere risiko for vanninntrenging og oversvømmelse av uttaksområde under havoverflata. De ulike tiltakene tas inn i bestemmelser og/eller driftsplan.

Figur 36. Oppsummering av uønskede hendelser som er avdekket gjennom ROS-analysen.

4. PLANPROSESSEN

4.1 Varsling og medvirkning

Det ble avholdt oppstartsmøte med Nesna kommune 14.12.2020.

Det ble varslet oppstart av planarbeidet i mars 2021 (jfr. PBL §12-8). Samtidig ble foreløpig planprogram lagt ut på høring. Varselet ble annonsert i Helgelands Blad, Rana Blad og på kommunens hjemmeside.

Varselet ble sendt til naboer, myndigheter og øvrige parter med interesse i planområdet.

24.11.2021 ble planprogram vedtatt i formannskapet.

4.2 Befaring med reindrifta

Det er avholdt befaring sammen med reindrifta for å avklare behov for evt. avbøtende tiltak. Statsforvalteren deltok på befaringen og var referent (se vedlagt referat). I ettertid har Gabbro Nor foreslått avbøtende tiltak for å ivareta reindriftsnæringa på best mulig vis (se vedlagt forslag).

4.3 Dialog med fergesamband

Forslagsstiller har hatt dialog med fergesambandet gjennom skipper på M/S Røsund. Det vises til vedlagt brev til rederiet.

4.4 Innkommene merknader etter varsel om oppstart av planen

Følgende uttalelser (sammendrag) er kommet inn i forbindelse med varsel om oppstart av reguleringsplan og offentlig høring av planprogram:

4.4.1 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap, 15.03.2021

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) viser til plansaken som dere har sendt på høring. DSB har dessverre ikke kapasitet til å gå inn i alle mottatte plansaker og sender derfor automatisk ut dette generelle svaret på slike saker. Det er Fylkesmannen som skal følge opp at hensynet til samfunnssikkerhet er ivaretatt i plansaker.

Hvis det likevel er behov for direkte involvering av DSB i plansaken, bes det om at høringen sendes inn til DSB på nytt med tydelig angivelse av hvilket forhold det bes om DSBs uttalelse til.

4.4.2 Statens vegvesen, 16.03.2021

Planområdet omfatter fylkesveg 7384 og grenser opp mot ferjeleiet på Tomma. Fylkesvegen og ferjeleiet eies av Nordland fylkeskommune. Fra 2020 har Nordland fylkeskommune også overtatt forvaltningsansvaret for fylkesvegen og ferjeleiet. Eventuelle endringer i atkomstforholdene fra fylkesvegen må derfor avklares med fylkeskommunen.

Statens vegvesen har ingen merknader til planprogrammet eller oppstarten av dette planarbeidet.

Kommentar fra planlegger:

Det bemerkes at adkomstforhold er uendret.

4.4.3 Linea, 22.03.2021

Linea har etter energiloven områdekonsesjon i Nesna kommune. Dette innebærer at vi etablerer og drifter strømmettet i kommunen (høyspent og lavspent fordelingsnett). I tillegg har Linea anlegg som er etablert etter anleggskonsesjon innenfor kommunen. På denne bakgrunn gjør vi oppmerksom på

at det i dette planområdet må tas høyde for de anlegg som det er nødvendig for oss å etablere og drifte.

Det må ikke iverksettes tiltak som medfører forringelse av adkomst til våre anlegg. Det må heller ikke gjøres inngripen i terrenget som medfører endring av overdekningen over kabler eller oppfylling av terrenget som medfører redusert høyde opp til luftledningsanlegg.

Vi gjør oppmerksom på at spenningsnivået for ledningsanleggene *ikke* må påføres i planen, herunder plankartet. Kraftledninger skal på kart ha en enhetlig utforming, uavhengig av spenningsnivå og eventuelle fysiske forskjeller. Parallelle ledninger som går i samme trasé, skal tegnes som én ledning. Høyspenningskabler under bakken tegnes ikke inn på kartet.

I god tid før utbygging må det avklares hvordan nye bygninger/anlegg i planområdet skal forsynes med elektrisk strøm. Det må avklares i hvilken grad eksisterende ledninger/kabler eventuelt kan benyttes, om nye ledninger/kabler må legges og om det er behov for ny(e) nettstasjon(er).

Det må tas hensyn til høyspenningsluftledninger som ligger innenfor planområdet. Ledningene har et byggeforbudsbelte på normalt 7,5 meter målt horisontalt ut til hver side fra senter. Vi ber om at traseen med byggeforbudsbeltet registreres i planen som hensynssone - faresone.

Høyspenningskablene som ligger innenfor planområdet, må tas hensyn til. Normalt kan det iverksettes tiltak (inkludert planting av trær) så nært inntil kabelgrøften som 1,5 meter målt horisontalt fra kabelgrøftens ytterkant. Det viktige er at det ikke planlegges bebyggelse over kabelgrøften. Det må bestilles kabelpåvisning for å få en nøyaktig kartfesting av kabelens plassering i terrenget.

Planbestemmelsene bør inneholde en bestemmelse som sikrer mulig plassering av nettstasjoner innenfor alle planformål.

Kommentar fra planlegger:

Høyspenningskabler i planområdets søndre del er fjernet. Det er derfor ikke satt av areal til faresone for høyspenningsanlegg.

4.4.4 NVE, 22.04.2021

Grunnforhold

Planområdet består ifølge NGUs løsmassekart (jf. NVE Atlas) hovedsakelig av bart fjell. Mindre arealer består av humusdekke/tynt torvdekke over berggrunn, torv og myr og marin strandavsetning. Planområdet ligger under marin grense og deler av planområdet omfattes av aktsomhetsområde mulighet for sammenhengende marin leire.

Det er ifølge planprogrammet blant annet ønskelig å etablere havn og molo innenfor planområdet. Det er ikke gjort vurderinger av hverken løsmasser eller kvikkleire i sjø og det er derfor behov for geoteknisk vurdering for alle tiltak i sjø. Det samme gjelder for øvrig for stort sett alle områdene innenfor planområdet som ikke er bart fjell. Herunder også eventuell oppfylling av Botntjønna. NVE forutsetter at det i forbindelse med planarbeidet utføres nødvendige geotekniske vurderinger av en slik kvalitet at det oppfyller kravene til sikkerhet i plan- og bygningsloven § 28-1 og TEK17 kap. 7. Det vises til prosedyren i NVEs veileder for kvikkleire 1/2019 side 22.

Kommentar fra planlegger:

Det er utført grunnundersøkelser og geotekniske vurderinger. Geoteknisk vurdering ligger som vedlegg til ROS-analyse. Det vises til egne bestemmelser for geotekniske forhold.

Skred i bratt terreng

En liten del av området omfattes ifølge NVE Atlas av aktsomhetskart for snøskred- og steinsprang. Forholdet og eventuelle konsekvenser må vurderes i planforslaget. Det vises til kravene til sikkerhet i plan- og bygningsloven § 28-1 og TEK17 kap. 7, samt NVEs veileder for utredninger av sikkerhet mot skred i bratt terreng.

Kommentar fra planlegger:
Se vurdering i ROS-analyse.

Nettanlegg

Et velfungerende system for produksjon og overføring av energi er avgjørende for samfunnet. Planen må ta hensyn til anlegg som er planlagt eller har konsesjon etter energi- og vassdragslovgivningen. Hvis planen kommer i berøring med energiinteresser, bør berørte energiselskap involveres tidlig. Planområdet berører ifølge NVE Atlas en 22 kV kraftlinje eid av Helgeland Kraft AS.

Kommentar fra planlegger:
Høyspenningskabler i planområdets søndre del er fjernet.

4.4.5 Mattilsynet, 21.04.2021

Mattilsynet uttaler seg her som sektormyndighet på fagområdene drikkevann og reindrift.

Vannforsyning

I referat fra oppstartsmøte står det under punkt 5 «Antatt viktige utredningsbehov for planarbeidet», underpunkt vannforsyning og avløpsforhold, at en må vurdere kapasitet i dagens anlegg. Det står ingenting hvilken vannforsyning som benyttes, hva vannet skal brukes til og i hvilke mengder. Ved Husby vannverk er det per i dag uklart om vannverket leverer tilstrekkelige mengder vann til sine abonnenter fra de to brønnene som er i bruk. I den nyeste brønnen er heller ikke vannkvalitet tilstrekkelig dokumentert.

Det må sikres at tiltaket ikke påvirker forsyningen av trygt drikkevann i tilstrekkelige mengder for abonnentene i vannforsyningssystemet som benyttes, jf krav i forskrift av 22.12.2016 nr 1868 om vannforsyning og drikkevann (drikkevannsforskriften).

I planprogrammet, kap. 2.10, er det oppgitt at det er registrert flere brønner som benyttes til forsyning av drikkevann i nærheten til planområdet. Mattilsynet vil understreke at det i henhold til drikkevannsforskriftens § 4 er forbud mot å forurense drikkevann. Det må tas tilstrekkelig hensyn til drikkevannskildene i nærområdet.

Kommentar fra planlegger:
For forhold vedrørende vannforsyning vises det til kapittel 3.10.4.

Reindrift

Planområdet ligger innenfor Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Tomma er registrert som vinterbeite, senvinterland. Ved utarbeidelse av planen forutsetter Mattilsynet at dyrevelferdsmessige hensyn blir ivaretatt.

Kommentar fra planlegger:
Det vises til vedlagt konsekvensutredning for rein. Forslag til avbøtende tiltak er tatt inn i bestemmelsene.

4.4.6 Direktoratet for mineralforvaltning, 23.04.2021

Planområdet omfatter forekomst Tomma pukkverk₁ i pukkdatabasen til Norges geologiske undersøkelse (NGU). Forekomsten er vurdert til å ha regional betydning. Ressurskartet viser at forekomstområdet er større enn dagens område for uttak, og DMF er positiv til å øke produksjonen og uttakets levetid. Utvidelsen bidrar til å utnytte en god kilde til byggeråstoff regionalt, noe som er hensiktsmessig med tanke på god ressursforvaltning.

Reguleringsbestemmelser bør ikke gis på en slik måte at de binder opp drifta og avslutningen av masseuttaket. Reguleringsbestemmelser må gjennom en ny behandling ved behov for endring, eventuelt at tiltakshaver søker om dispensasjon fra bestemmelser som er i konflikt med driftsplanen.

Et masseuttak har ofte et livsløp som går over flere tiår. En driftsplan er et dynamisk verktøy for tiltakshaver, og skal kunne endres i takt med løpende bergfaglige vurderinger og andre driftsrelaterede forhold. Vesentlige endringer av driftsplanen skal godkjennes av DMF.

DMF anbefaler at forholdet til mineralloven tas inn i reguleringsbestemmelsene, på følgende, eller lignende, måte: «Drift skal skje i henhold til bestemmelser i mineralloven med gjeldende forskrifter, samt i vilkår i tillatelser etter loven. Direktoratet for mineralforvaltning er myndighet etter loven.»

Kommentar fra planlegger:

Tekst er tatt inn i bestemmelsene.

Masseuttak med bratte skrenter kan utgjøre en fare for omgivelsene. Den som driver masseuttak som omfattes av mineralloven er ansvarlig for å sikre uttaksområdet. Det er derfor viktig at det i reguleringsplanen settes av tilstrekkelig areal for sikringstiltak, og for tilsyn og vedlikehold av disse.

Det er positivt at planen legger opp til skjerming av uttaksområdet, det er da viktig at det settes av tilstrekkelig areal slik at skjermingsfunksjonen ivaretas. Vi anbefaler at skjermingstiltak ikke legges oppå, men ved siden av uttaksområdet, da det ikke skal foretas uttak i områder avsatt til skjermingstiltak. Etterbruk av området og krav til utforming av arealet etter avsluttet uttak bør fastsettes i reguleringsplanen, slik at driften kan planlegges deretter. Hvis etterbruk ikke er bestemt anbefales å sette krav til arrondering og naturlig vegetering i harmoni med omgivelsene slik at området ikke fremstår skjemmende i landskapet frem til eventuell ny arealbruk er bestemt.

Kommentar fra planlegger:

Det er ikke fastsatt hvordan område BSM1 og BSM2 skal brukes etter endt drift. Plankonsulent anbefaler at dette holdes åpent inntil videre. Driftsplanens avslutningsplan stiller krav til arrondering og naturlig vegetering.

4.4.7 Nordland Fylkes Fiskarlag, 23.04.2021

Som nevnt i planprogrammet er det kartlagt fiskeplasser utenfor planområdet. Rekefeltet *Alsøyfeltet* er om lag 700 m fra tiltaksområdet. I Alsøyvågen er det kartlagt låssettingsplass og fiskeplass med landnot etter sild. Nordland Fylkes Fiskarlag ber om at de kartlagte fiskeplassene hensyntas i det videre planarbeidet.

Vi forutsetter at det settes inn tiltak som minimerer oppvirvling, avrenning og spredning av fine partikler som kan være skadelig for marine organismer. På generelt grunnlag anbefaler Nordland Fylkes Fiskarlag at tiltak i sjø så langt som mulig gjennomføres utenom villfiskens gyteperiode på våren.

Kommentar fra planlegger:

Plankonsulent mener dette er ivaretatt, se vurderinger vedrørende vannmiljø, kapittel 3.10. Det er tatt inn bestemmelse om at utfylling av molo utføres utenfor gyteperioden.

4.4.8 Nordland fylkeskommune, 22.04.2021

Kystplan Helgeland

Nesna kommune vedtok interkommunal kystsoneplan Helgeland, i 2019. I denne planen er sjøarealene ved masseuttaket regulert til bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone. Det er uheldig å fravike en nylig vedtatt plan, som kystsoneplanen for Nesna. Denne planen ble til gjennom en omfattende prosess og bred medvirkning.

Kommentar fra planlegger:

Planen vil etter planleggers oppfatning ikke fravike særlig fra kystsoneplanen. Det vises til kystplan Helgeland kapittel 2.1 «Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhørende strandsone»: *«Hovedformålet omfatter alle typer arealbruk på eller i sjø og vassdrag: Ferdsel, farleder, fiske, akvakultur og natur- og friluftsområder. Dette er områder hvor det ikke foreligger spesielle planer om aktivitet utover dagens bruk, og det er ikke foretatt noen større avklaring mellom ulike interesser. Forholdet mellom de ulike interessene vil i stor grad reguleres gjennom særlover og sektormyndighetenes retningslinjer vil danne mye av grunnlaget for behandling av saker innenfor disse områdene.»*

Reguleringsplanens sjøarealer er tiltenkt samme bruk som for dagens situasjon. Det bemerkes at den planlagte moloens hovedfunksjon er å lette innseilingsforholdene i eksisterende havn/fergeleie.

Forholdet til regionale interesser

Gjeldende Fylkesplan for Nordland, kapittel 8. Arealpolitikk i Nordland, inneholder klare mål for arealpolitikken i perioden. Vi ber om at det tas hensyn til disse i planarbeidet og viser spesielt til Kap. 8.3. Naturressurser, kulturminner og landskap, og 8.4. Næringsutvikling, 8.6. Klima og klimatilpasning.

Kommentar fra planlegger:

Dette er regionale føringer som plankonsulent mener i stor grad er ivaretatt i planarbeidet. Det tenkes spesielt på 8.3 e) og 8.4 d) som ivaretas i driftsfasen og 8.5 d) ved planens etterbruk.

Mineralressurser

Siden dette er et innspill til et planprogram for en konsekvensutredning så må også tiltakets betydning for arbeidsplasser og verdiskaping i kommunen og regionen vurderes. Nordland fylkeskommune ser på mineraler som viktige for verdiskaping og sysselsetting. Tilgang til lokale byggeråstoffer (sand, grus og puk) er viktig for utbyggingsprosjekter i de fleste kommunene da disse ressursene ofte utgjør store volum i slike prosjekter. Langtransport med fører store økte kostnader, og er ugunstige sett i miljø- og klima sammenheng. Steinbruddet på Tomma er således en viktig ressurs både til lokalt og regionalt bruk til ulike bygg- og anleggsformål, og viktig for sysselsetting og verdiskaping i området.

Vi viser særlig til følgende regionale arealpolitiske retningslinjer; kap. 8.4. Næringsutvikling d) *«Arealplanleggingen skal sikre ressurs grunnlaget for fiskeri, akvakultur, bergverk/mineraler, jordbruk, skogbruk, reindrift og andre utmarksnæringer.»*

Kommentar fra planlegger:

Dette er vurdert i kapittel 3.17.

Fylkesveg

Fv. 7384 ligger langs planområdet i nord, og ender ved fergeleiet like ved steinbruddet. Det er der adkomsten til steinbruddet ligger. Fartsgrense på fylkesvegen er 80 km/t med en årsdøgntrafikk (ÅDT) på 160, derav av 6% tunge kjøretøy.

Når planforslaget blir lagt frem til høring, vil vår vurdering i hovedsak være trafikale konsekvenser som følge av tiltaket og trafiksikkerhet. På nåværende tidspunkt har vi følgende innspill til planarbeidet:

- Planavgrensningen bør legges i senterlinjen av fylkesvegen.
- Adkomst fra fylkesvegen og annet areal som blir omfattet av frisktlinje og hensynssone må vises på plankartet. Areal til veggrunn må følge eiendomsgrensen, og være regulert med formålet «Annen veggrunn».
- Adkomsten må utbedres slik den tilfredsstillende vegnormalens krav.
- For dimensjonering av adkomsten viser vi til Statens vegvesens sine håndbøker N100, «Veg og gateutforming», og V121, «Geometrisk utforming av veg- og gatekryss». Dimensjonerende kjøretøy må velges ut fra vegens funksjon og trafikkmengde.
- Geometriske krav må være oppfylt både for horisontalt og vertikalt plan.
- Byggegrensene må framkomme enten på plankart eller i planbestemmelsene.
- Fylkesvegen og trafikken må sikres mot støv og nedfall.

Ved fergeleiet er det planlagt utfylt molo. Vi legger vekt på at tiltaket ikke må forstyrre fergetrafikken. Det må sikres så det ikke kommer stein og steinmasser fra moloen og inn mot fergebåsen. Vi krever at dette tas opp i planbestemmelsene.

Vi ber om at Boreal, drifter av fergesambandet, blir informert om disse planene, og får mulighet til å gi uttalelse i saken.

I tidsplan for utarbeidelse av planforslaget ber vi om at det avsettes tid til gjennomgang av det med oss, før det fremlegges til politisk behandling og offentlig ettersyn. Dette for å unngå misforståelser og dermed forsinkelser i planprosessen.

Kommentar fra planlegger:

Planens begrensning er satt lik opprinnelig varslet grense. For øvrig er avkjørselsforhold uendret i forhold til eksisterende situasjon og eksisterende plan. Det vises for øvrig til kapittel 3.6.

Det er fastsatt bestemmelse om at det skal sikres at det ikke kommer steinmasser inn mot fergebåsen, ved utfylling av molo. Forslagsstiller har vært i dialog med fergesambandet v/skipper på M/S Røsund vedrørende evt. etablering av molo.

Kulturminner

Vi har sjekket nevnte planer mot våre arkiver. Så langt vi kjenner til, er planforslaget ikke i konflikt med verneverdige kulturminner. Vi har foreløpig ingen merknader til planarbeidet og vil gi endelig uttalelse når planforslag foreligger. Innspillet gjelder ikke samiske kulturminner; vi viser til egen uttalelse fra Sametinget.

Landbruk og reindrift

Ut ifra saksdokumentene fremstår deler av planområdet å være dyrket jord. Statsforvalteren i Nordland har oppdatert den strategiske planen for jordvern. Hvor målet er at årlig tap av dyrka og dyrkbar jord skal være under 200 dekar i året. Gjennom planprosessen bør det derfor kartlegges hvordan beslagleggelse av landbruksjorda vil påvirke landbruket i området.

Deler av planområdet er registrert som vinterbeite, senvinterland i Hestmannen / Strandtindene reinbeitedistrikt. Det er viktig å inkludere reindriftseierne i planarbeidet for å avklare interessene i området.

Vi viser særlig til følgende regionale arealpolitiske retningslinjer; Kap. 8.3. Naturressurser, kulturminner og landskap i) «*Alternative utbyggingsområder skal vurderes og synliggjøres i planer der dyrket jord eller reinbeiteområder foreslås omdisponert til andre formål. Avsatte byggeområder bør fortettes eller omdisponeres til annen bruk før dyrket jord eller reinbeiteområder omdisponeres.*»

Kommentar fra planlegger:

Ny reguleringsplan vil i plansammenheng ikke medføre økt beslagleggelse av dyrka mark, ettersom dyrka mark innenfor planområdet allerede i 1995 ble regulert til masseuttak. Det er avholdt møte/befaring med reindriftsnæringa i planprosessen.

Landskap

Utvidelse av steinbruddet vil føre til økt påvirkning på landskapet. Vi er enig i kommunens vurderinger om at det bør utarbeides 3D-modeller som viser mulig påvirkning fra ulike steder som har utsikt mot steinbruddet, slik som fra fylkesvegen, Nesna, Breitinden, Handnesøya. Vi gjør oppmerksom på at Nordland fylkeskommune har gjennomført prosjektet *Landskapskartlegging av Nordland* og at det foreligger nedlastbare rapporter om dette arbeidet på fylkeskommunens nettside og informasjon på Nordlandsatlas.

Vi minner om at Miljødirektoratet har utarbeidet en veileder for konsekvensutredninger for klima og miljø. Veilederen inkluderer konsekvensutredning for temaene landskap og friluftsliv, naturmangfold, forurensning, kulturmiljø, vannmiljø, økosystemtjenester og klimagassutslipp.

Vi viser særlig til følgende regionale arealpolitiske retningslinjer; Kap. 8.3. Naturressurser, kulturminner og landskap a) «*Landskap som kulturelt, miljømessig og sosialt element, skal være en integrert del av arealplanleggingen. Det skal tas hensyn både til helhetlige landskapsrom og landskapselementer.*»

Kommentar fra planlegger:

3D-modell er utarbeidet, se kapittel 3.7.

Klimahensyn

Det er positivt at det vil bli vurdert hvordan utslipp av klimagasser kan reduseres. Samt mulighet for miljøvennlig energiomlegging. Med klimaendringene er det forventet at havnivået stiger og at det blir økt fare for flom. Vi ber om at det tas hensyn til dette i planarbeidet. Norsk klimaservicesenter har utarbeidet en klimaprofil for Nordland. Denne gir et kortfattet sammendrag av dagens klima, forventede klimaendringer og klimautfordringer. Klimaprofilen er et supplement til klimahjelperen. Vi viser også til klimatilpasning.no, se havnivå i kart og NVEs nettsider. Samt Kunnskapsbanken, en database fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap med fokus på samfunnets sårbarhet og risiko basert på naturhendelser.

Vi viser særlig til følgende regionale arealpolitiske retningslinjer; kap. 8.6. Klima og klimatilpasning c) «*Kommunen skal i nødvendig grad kartlegge og innarbeide potensielle faresoner (flo, flom og skred), som følge av klimaendringer i planleggingen. Det er viktig at det angis bestemmelser som tilpasser arealbruken til konsekvensene av et endret klima.*»

Kommentar fra planlegger:

Fare for flom inngår som en naturlig del av ROS-analysen.

Vannforvaltning

Tiltakene planen legger til rette for vil kunne påvirke vannmiljø i og ved planområdet. Gjennom regional plan for vannforvaltning i henhold til EUs vannforskrift, er det vedtatt miljømål for vannforekomstene i planområdet. Det generelle miljømålet er at alle vannforekomster skal ha god økologisk tilstand innen 2021. Vi ber kommunen hente inn og ta hensyn til informasjon om risiko- og påvirkningsanalyse for vannforekomster som kan bli berørt av planleggingen. Informasjon om vannforekomster finnes på vann-nett portal.

For mer informasjon om den regionale planen, vannområdene i fylket og videre veiledning, viser vi til vannportalens regionale side.

Vi viser særlig til følgende regionale arealpolitiske retningslinjer; kap. 8.3 Naturressurser, kulturminner og landskap I) «*Forvaltning med tanke på å sikre god vannkvalitet i sjøer, elver, grunnvann og kystvann, skal ivaretas gjennom ei helhetlig arealplanlegging, hvor kommunene bør utarbeide helhetlige vannmiljøplaner.*»

Kommentar fra planlegger:

Påvirkning av vannmiljø er vurdert, se kapittel 3.10.

Kystsonen

Kartdatabasene til fiskeridirektoratet viser at det under 1 km fra planområdet er registrert fiskeplasser for aktive redskap og rekefelt. Gjennom planarbeidet bør det derfor utredes hvorvidt utvidelse av masseuttaket vil påvirke dette feltet, og hvilke avbøtende tiltak som eventuelt kan gjennomføres.

Kommentar fra planlegger:

Det vises til vurderinger i kapittel 3.10.

Siden utvidelsen vil berøre flere interesser også i sjøområdene, vil det være hensiktsmessig å tilrettelegge for mer aktiv medvirkning enn kun å sende brev til de berørte partene og myndighetene.

Vi viser særlig til følgende regionale arealpolitiske retningslinjer; kap. 8.4. Næringsutvikling d) «*Arealplanleggingen skal sikre ressurs grunlaget for fiskeri, akvakultur, bergverk/mineraler, jordbruk, skogbruk, reindrift og andre utmarksnæringer.*»

4.4.9 Statsforvalteren i Nordland, 28.04.2021

Miljø- og naturverdier

For overordnede føringer for planarbeidet viser vi til kommunal- og moderniseringsdepartementets Temaveileder: Mineralske forekomster og planlegging etter plan- og bygningsloven.

Forurensing

Forurensningsforskriften kapittel 30 har satt grenseverdier for nedfallstøv. Med bakgrunn i nærhet til boligbebyggelse må det gjennomføres oppdaterte målinger av støvnedfall i samsvar med kravene i forskriften § 30-9. Måling og beregning av utslipp.

Planforslaget legger til rette for utfylling i sjø. Utfylling fra land og skip, mudring eller andre tiltak som medfører risiko for spredning av forurenset sediment, partikler og sprengningsplast mv. krever egen tillatelse etter forurensningsloven. I forbindelse med søknad om utfylling og/eller mudring må det gjennomføres miljøtekniske undersøkelser og utarbeides plan for håndtering av eventuelle forurensete masser og gjennomføring av arbeidet. Søknad om utfylling og eventuell mudring skal

sendes Statsforvalteren. Tillatelse må foreligge før tiltaket kan igangsettes. Statsforvalteren anmoder om at dette tas inn som rekkefølgebestemmelse til planen.

Kommentar fra planlegger:

Oppdaterte støvnedfallsmålinger er vedlagt planforslaget.

Støy

Det fremgår av forslag til planprogram at pkt. 5.4 Støy at forurensning gjennom støv og støy er et sentralt tema ved alle masseuttak. Bl.a. skal det beregnes støy fra masseuttaket. Retningslinje for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging T-1520 skal legges til grunn for planforslaget. Det skal vurderes avbøtende tiltak for å begrense støy mot nærliggende bebyggelse. Av pkt. 5.5 Forurensning fremgår at det skal vurderes om planen kan medføre risiko for forurensning av natur, bl.a. i form av gjenslamming av sjøbunn/flukt av finstoff. Ved risiko for avrenning av finstoff eller annen forurensning må avbøtende tiltak vurderes i planen.

Etter det vi kan se fra tilgjengelige kart er det mindre enn 200 m fra angitt vegetasjonsskjerm til fritidsbolig nord for Botntjønnna. Denne vil bli ytterligere berørt ved eventuell senking av bruddkanten mot nord. Nærheten til bygning med støyfølsom bruk kan medføre utfordringer når det gjelder overholdelse av støygrensene. Vi viser i denne forbindelse til T-1442/2016 Retningslinje for behandling av støy i arealplaner og tilhørende veiledning M-128. Her fremkommer at alle nye reguleringsplaner bør vise støysonekart som er tilgjengelige innenfor planområdet på egnet måte. Så tidlig som mulig i planprosessen, skal det foretas en støyfaglig utredning der støynivåene tallfestes i tabell og/eller i beregningspunkter i kart for representative høyder, som ved fasader og uteoppholdsareal. Støy må beregnes for de ulike driftssituasjoner som er angitt i driftsplanen og driftstidsbestemmelsene og sammenfattes slik at maksimal støyutbredelse fremkommer i eget støysonekart.

Forurensninger fra massetaket er regulert i forurensningsforskriften kapittel 30. Forurensninger fra produksjon av pukk, grus, sand og singel i § 30-7. Støy. Det er ulike grenseverdier for støy på dagtid (0700-1900) og kveldstid (1900-2300) på hverdager, lørdager, søndager, samt arbeid på natt. I praksis vil aktiviteter kunne foregå døgnet rundt under forutsetning av at grenseverdiene ikke overskrides. Dersom aktivitetene medfører impulsstøy (f.eks. pigging) vil det være aktuelt å senke grenseverdiene i med 5 dB, jf. tabell 3 i T-1442/2016 Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging, støykilde øvrig industri. Forskriften regulerer ikke driftstid direkte, men krav til støy i forskriften § 30-7 kan f.eks. begrense drift på søn-/helligdager og natt. Dersom kommunen ønsker å begrense tillatt driftstid må dette ivaretas i reguleringsplanbestemmelsene. Statsforvalteren anmoder kommunen om å regulere tillatt driftstid i bestemmelsene til reguleringsplanen og ta inn støygrenser som gjelder innenfor tillatt driftstid.

Kommentar fra planlegger:

Det er gjennomført støyberegning, det vises til egen rapport.

Naturmangfold og landskap

I planprogrammet heter det «må vurderes hvilken påvirkning planen har på naturmangfold, viktige naturtyper og arter». Det er ikke angitt om det her er behov for å innhente ytterligere kunnskap.

Botntjønnna er inkludert i planavgrensningen, og i planprogrammet snakkes det om mulig transformasjon til jordbruksareal. Dette våtmarksområdet har verdi som fuglehabitat, og det er registrert flere truede eller nær truede arter i tilknytning til området. Flere av disse, herunder storspove og vipe, hekker muligens i området. Statsforvalteren påpeker viktigheten av å ivareta slike pollområder. Denne bør i reguleringsplanen avsettes som naturformål iht. pbl. § 12-5 andre ledd nr.

5. Videre er det viktig, som det påpekes i planprogrammet, at det avsettes en tilstrekkelig vegetasjonssone mellom dette området og selve uttaksområdet. I vurderingen av bredden på denne sonen vil naturlig topografiske forhold på stedet måtte inngå. Ut fra dette anbefaler vi at dagens grense for uttak mot pollen fungerer som en absolutt bygge- og tiltaksgrense mot nord og nordvest.

Det forannevnte vil også være en fordel for opplevelsen av landskapet, spesielt fra nord og nordvest. Statsforvalteren støtter intensjonen om at området på vestsiden av høydedraget fra Høgkleppen til dagens uttaksgrense på Gangskarhaugen nord ivaretas og dermed fungerer som en naturlig skjerming mot vest.

Kommentar fra planlegger:

Pollområdet Botntjønna er ivaretatt i planen og regulert til naturformål, etter ønske fra Statsforvalteren.

Landbruk

Statsforvalteren registrerer at reguleringsplanen innebærer omdisponering av landbruksarealer. Virkningene for landbruket skal belyses og vurderes i alle plansaker der det er relevant. Fra dagens regjering og Storting er det en tydelig holdning til at jordvernet skal vektlegges i større grad enn tidligere. Nasjonal jordvernstrategi ble i 2015 vedtatt av Stortinget med klare forventninger om å redusere omdisponering av dyrket jord og dyrkbar jord. Strategien ble i forbindelse med statsbudsjett for 2019 oppdatert og viderefører i stor grad de samme forventningene, i tillegg til to nye tiltak.

I slutten av 2018 sendte landbruks- og matministeren ut et brev til fylkesmennene for å klargjøre jordvern som nasjonal eller vesentlig regional interesse i kommunenes planlegging. I januar 2021 sendte landbruks- og matdepartementet og kommunal- og moderniseringsdepartementet brev til kommuner og statsforvalter om bærekraftsmålene i arealplanlegging og viktigheten av et strengt jordvern for å nå målene.

Statsforvalteren i Nordland har vedtatt en strategisk plan for jordvern for fylket. I denne har vi satt klare føringer om å begrense omdisponering av jordbruksressurser. Det er et mål om at tap av dyrka jord skal være under 200 daa per år og at tapet av dyrkbar jord skal være under 200 daa per år.

Det beste jordvernet er å unngå nedbygging av dyrka jord. Deretter kommer tiltak som begrenser og reduserer slik nedbygging.

Kommentar fra planlegger:

Masseuttaket beslaglegger ikke fulldyrka mark, men noe innbeiteareal (3,2 daa). Disse arealene er allerede tatt inn i gjeldende reguleringsplan. I oppstartsvarsel og planprogram ble det bedt om tilbakemelding på mulighet for transformering av Botntjønna slik at planen kan generere 25 daa ny dyrka mark (se planprogram). Ettersom Statsforvalteren ønsker at Botntjønna reguleres til naturformål framfor mulighet for ny dyrka mark, har forslagsstiller etterfulgt disse ønskene og regulert Botntjønna til Naturformål LNA1.

Reindrift

Planområdet er del av vinterbeitene til Hestmannen/Strandtindene reinbeitedistrikt. Vinterbeitene langs kysten er fragmenterte, og spredt ut over en rekke øyer og halvøyer. Ofte er det ikke mulig at hele reinflokken kan gå samlet, og den må fordeles på flere beiteområder. Områder som ikke er regelmessig brukt kan være viktige reservebeiter i år med vanskelige beiteforhold, og ha stor verdi. Ved økt bruk av kystvinterbeitene blir det også viktigere å kunne rotere mellom ulike områder fra år til år, for å unngå nedbeiting.

Tomma er ei sentral øy i flyttveisystemet fra fastlandet, via Handnesøya, Tomma, Sleneset og ut til Lovund. I dag transporteres reinen med båt/ferge til Tomma. For å opprettholde denne funksjonen, må dagens gjerdeanlegg ved fergekaia sikres. I et langsiktig perspektiv, er det viktig å sikre at muligheten for tradisjonell svømming av rein til Tomma opprettholdes. Det betyr at reinen skal ha reelle muligheter til å komme i land på Tomma. Ytterligere tiltak som kan forverre muligheten for reinen å gå i land må unngås.

Opplysninger om beitebruk og reindriftas særverdiområdet finnes på nettsiden nordlandsatlas.no/reindrifkart. Reindrifskartene er en illustrasjon på hvordan reindrifsnæringa i hovedsak og normalt bruker og flytter mellom sine beiteområder. Sammen med distriktsplanen gir kartene en overordnet og generell innføring i distriktets driftsmønster. Bruken av et område kan variere eller endres på grunn av beiteforhold, inngrepssituasjon, nye drivere i distriktet, mv. Bredden på og traséen for ei flyttlei kan også variere, blant annet etter terreng og snøforhold, eller størrelsen på og samlingen av flokken.

Flyttleia

Flyttleier har et særlig vern etter reindrifens § 22, og det er ikke lov å iverksette tiltak som hindrer bruken av flyttleiene. Det er flyttleias funksjon som er vernet i reindrifens § 22, og ikke bare et konkret begrenset areal eller terrengformasjon. «*Reindrifsutøvere har adgang til fritt og uhindret å drive og forflytte rein i de deler av reinbeiteområdet hvor reinen lovlig kan ferdes og adgang til flytting med rein etter tradisjonelle flyttleier. Med til flyttlei regnes også faste inn- og avlastningsplasser for transport av reinen. Reindrifens flyttleier må ikke stenges, men Kongen kan samtykke i omlegging av flyttlei og i åpning av nye flyttleier når berettigede interesser gir grunn til det.*»

En søknad om permanent og/eller midlertidig omlegging av flyttlei skal sendes til Landbruks- og matdepartementet via Statsforvalteren i Nordland. Etter at Statsforvalteren har vurdert søknaden oversendes den til departementet for endelig avgjørelse.

Noen tiltak kan hindre og forstyrre flytting også om de ligger for tett opp mot flyttetraséen. Det er ikke bare fysiske tiltak som kan påvirke flyttleia, men også aktivitet, visuelle forstyrrelser og støy. Det er derfor viktig å vurdere hva som er nødvendig avstand mellom tiltak og flyttleia.

Alsten er et særverdiområde for reindrif. Med dette menes at området er brukt til oppsamlings- og hvileområde for rein under reinflyttinga. En utvidelse av planområde vil berøre både flyttleiene og oppsamlingsområdet. Det er avgjørende at planarbeidet avklarer konsekvensene av planforslaget for reindrifinteressene, sammen med behovet for avbøtende tiltak.

Fordi dette tiltaket i vesentlig grad ser ut til å berøre flyttleiene, kan det være nyttig for den videre prosessen å gjennomføre ei befaring i området. Hensikten vil være å vurdere reindrifens interesser, mulige effekter av ytterligere tiltak og vurdere avbøtende tiltak. Det er ønskelig at også representanter for reinbeitedistriktet og kommunen kan delta.

Reindrifsfaglig kunnskap og medvirkning

Vi anbefaler forøvrig at forslagsstiller tar direkte kontakt med reinbeitedistriktet på et tidlig tidspunkt i planprosessen. Aktiv medvirkning fra reindrif i utredningsfasen, gir tiltakshaver mulighet til å avklare eventuelle konfliktområder og drøfte mulige avbøtende tiltak tidlig i prosessen. Vi anbefaler tiltakshaver å ta direkte kontakt med reindrifsnæringa. Reinbeitedistriktet er en viktig kilde til informasjon for konsekvensutredningen av temaet reindrif, da de kjenner detaljene rundt bruken av området best.

Kommentar fra planlegger:

Det er gjennomført befarings med reindriftsnæringa, Statsforvalteren og Nesna kommune. Det vises til konsekvensutredning for reindrift. Avbøtende tiltak er tatt inn i bestemmelsene.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Klimatilpasning

I den grad planen skal omfatte utfylling i sjø, er det viktig det blir gjennomført en geoteknisk vurdering av grunnforholdene her, og at dette inngår som en del av risiko- og sårbarhetsanalysen. Kombinasjonen av fremtidig havnivåstigning, stormflo og bølgepåvirkning bør også inngå i ROS-analysen. I tillegg bør skredfaren utredes og tas med i ROS-analysen, da deler av planområdet ligger i aktsomhetsområde for snøskred og steinsprang.

Statlig planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (SPR) gir føringer for kommunenes, fylkeskommunenes og statens arbeid med klimatilpasning. Det er utarbeidet en egen veileder for hvordan klimatilpasningsarbeidet kan gjennomføres. Her er det henvisninger til lovkrav og lenker til en rekke eksempler. Veilederen tar for seg klimatilpasning for både planstrategi, kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, temaplan og reguleringsplaner. Veilederen viser også til hvilket ansvar ulike offentlige aktører har i klimatilpasningsarbeidet.

Statsforvalteren har også utarbeidet tall for fremtidig temperatur, nedbør og havnivåstigning for ulike steder i Nordland. Disse tallene skal legges til grunn ved planlegging. Statsforvalteren har samlet vår informasjon om klimatilpasning i Nordland på denne siden:

<https://www.statsforvalteren.no/Nordland/Samfunnssikkerhet-og-beredskap/klimatilpasning/>.

Kommentar fra planlegger:

Det vises til kartlegging av farer i ROS-analyse.

4.4.10 Per Roald Olsen og Hege Merete Bendiksen (grunneier 5/53), 25.03.2021

Vi har anskaffet oss denne fritidseiendommen for å nyte fritiden i rolige omgivelser. Ønsker derfor konkret tilbakemelding på hva en eventuell iverksettelse av denne utvidelsen vil påvirke vår eiendom. Da tenker vi på mer detaljer hvor nært vår hytte dette skal skje, tidsrom, og støy samt forurensning. Vi ønsker ikke dette gjennomført hvis det skaper ubehag som igjen vil påvirke eiendommens nytteverdi samt markedsverdi.

Kommentar fra planlegger:

Det vises til ROS-analyse og støyberegning. Endringer i forhold til gjeldende plan er vist i kapittel 3.2.

4.4.11 Sametinget, 26.03.2021

Etter vår vurdering av beliggenhet og ellers kjente forhold kan vi ikke se at det er fare for at tiltaket kommer i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen spesielle merknader til planforslaget.

Skulle det likevel under arbeid i marken komme fram gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner (kml.) § 8 annet ledd. Vi forutsetter at dette pålegg formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

Vi minner om at alle samiske kulturminner fra 1917 eller eldre er automatisk freda ifølge kml. § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være hustuffer, gammetuffer, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver, offerplasser eller steder det knytter seg sagn til. Mange av disse er fortsatt ikke

funnet og registrert av kulturminnevernet. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme fredet kulturminne, eller sikringssonen på 5 meter rundt kulturminnet, jf. kml. § 3 og 6.

Kommentar fra planlegger:

Egne bestemmelse vedrørende aktsomhet kulturminner er tatt inn i bestemmelsene.

5. REFERANSER

DSB veileder, 2017. Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging. Metode for risiko- og sårbarhetsanalyse i planleggingen.

Miljøstatus.no (www.miljostatus.no)

NVE Atlas

Kilden, NIBIO

Vikan H. 2013. Avrenning fra uomsatt sprengstoff til vann – Giftvirkninger i resipient og renseløsninger.

Referat fra oppstartsmøte med Nesna kommune 14.12.2020.

Vedtatt planprogram Tomma steinbrudd, revidert 19.08.2021.

6. VEDLEGG

Navn	Dato
ROS-analyse	29.03.2023
Konsekvensutredning for reindrift	10.11.2022
Referat fra befaring med reindriftsnæringa	07.11.2022
Forslag til avbøtende tiltak reindrift	07.03.2023
Forslag til driftsplan	29.03.2023
Forespørsel til M/S Røsund om uttalelse vedrørende molo	14.11.2022